

Аюп китабы

Биринши бап

Аюп хэм оның шаңарағы

1 ¹ Ус үлкесинде Аюп атлы бир адам жасайтуғын еди. Ол минсиз хэм әдил болып, Қудайдан қорқатуғын, жаманлықтан аўлақ жүретуғын адам еди. ² Аюптың жети улы хэм үш қызы бар еди. ³ Ол жети мың қой, үш мың түйе, бес жүз жуп өгиз, бес жүз урғашы ешек, сондай-ақ, жүдө көп хызметшилерге ийе болып, шығыста жасайтуғынлар арасында ең бай адам еди.

⁴ Аюптың уллары үйлеринде гезек пенен зыяпат берип, өзлери менен ишип-жеуі ушын, үш апа-синдлсин де мирәт едетуғын еди. ⁵ Зыяпат тамам болғаннан кейин, Аюп балаларын шақыртып алып, пәклениуі рәсиминен өткеретуғын еди. Ол улларым ишлеринен Қудайға тил тийгизип, гүна ислеп қойған болыуы мүмкин, деп ойлап, азан менен олардың хәр бири ушын жандырылатуғын құрбанлық беретуғын еди. Аюп бәрқулла усылай ислейтуғын еди.

Аюптың дәслепки сыналыуы

⁶ Бир күни иләхий барлықлар^а Жаратқан Ийениң алдына келгенде, олар менен бирге шайтан^б да келген еди. ⁷ Жаратқан Ийе шайтаннан:

– Сен қай жерден киятырсаң? – деп сорады.

Шайтан Жаратқан Ийеге:

– Мен жер бетин гезип, оның хәмме жерин айланып шықтым, – деп жууап берди.

⁸ Жаратқан Ийе шайтанға:

– Қулым Аюпқа сер салдың ба? Жер бетинде ол сыяқлы минсиз, әдил, Меннен қорқатуғын хэм жаманлықтан аўлақ жүретуғын адам жоқ, – деди.

⁹ Сонда шайтан Жаратқан Ийеге былай деп жууап берди:

– Аюп Сеннен бийкардан-бийкарга қорқады деп ойлайсаң ба? ¹⁰ Оның өзин, үй-ишин хэм барлық ийелигин қорғап жүрген Өзин емесписең? Сен оның қолы тийген хәр бир иске берекет берип атырсаң. Оның пада хэм сүриулері пүткіл үлкеге жайылған. ¹¹ Бирақ қолыңды созып, оған тийисли болғанның хәммесин жоқ қылсаң, онда ол жүзиңе тик қарап, Саған нәлет айтады.

¹² Жаратқан Ийе шайтанға:

– Яқшы, Аюпқа тийисли болғанның хәммесин сениң қолыңа беремен, бирақ оның өзіне зыян тийгизбе, – деди.

Солай етип, шайтан Жаратқан Ийениң дәрғайынан кетти.

¹³ Бир күни Аюптың уллары менен қызлары үлкен әжағасының үйинде зыяпат берип, шарап ишип отырған еди. ¹⁴ Сонда бир хабаршы жууырыуы менен Аюпқа келип, былай деди: «Өгизлериңиз жер айдап, ешеклер олардың қасында отлап жүрген еди. ¹⁵ Бирден шебалы басқыншылар хұжим жасап, хызметшилериниздің хәммесин қылыштан өткерди хэм малларды айдап алып кетти. Бул хабарды сизге жеткизиуі ушын, жалғыз мен ғана қашып қутылдым».

¹⁶ Ол сөзин тамамлап үлгермей-ақ, басқа бир хабаршы келип, былай деди: «Аспаннан Қудайдың жалыны түсип, қойларыңыз бенен шопанларыңыз жанып, күлге айланды. Бул хабарды сизге жеткизиуі ушын, жалғыз мен ғана қашып қутылдым».

¹⁷ Сол адам сөзин тамамлап үлгермей-ақ, үшінши хабаршы жетип келип былай деди: «Қалдейлер үш топар болып келип, түйелердің падасына тасланды. Олар

^а1.6 Иләхий барлықлар – сөзбе-сөз: Қудайдың балалары.

^б1.6 Шайтан – айыплайшы деген мәнисте.

барлык падашыларды өлтирип, түйелерди айдап кетти. Бул хабарды сизге жеткизүү ушын, жалгыз мен ғана қашып қутылдым».

¹⁸ Ол усы сөзлерди айтып тұрғанда, басқа бир хабаршы келип, былай деди: «Сизин ул-қызларыңыз үлкен әжағасының үйинде аұқатланып, шарап ишип отырған еди.

¹⁹ Бирден шөл тәрәптен күшли дауыл турып, жайды төрт тәрәпинен соққылай баслады. Үй қулап, оның ишиндегилердин хәммеси өлди. Бул хабарды жеткизүү ушын, жалгыз мен ғана қашып қутылдым».

²⁰ Сонда Аюп орнынан турды да, қайғыдан шапанын жыртты хәм шашын алдырып таслады. Кейин ет-бетинен жерге жығылып, сыйынды. ²¹ Ол былай деди:

«Анамның қурсағынан жалаңаш шыққан едим,

Бул дүнядан да жалаңаш қайтаман.

Жаратқан Ийе берди, Жаратқан Ийе алды,

Жаратқан Ийениң атына алғыс-мақтаулар болсын!»

²² Сонша ис болып өтсе де, олардың хеш биринде Аюп гүна ислемеди, Қудайды да айыпламады.

Екинши бап

Аюптың еккинши рет сыналыўы

2 ¹ Басқа бир күни иләхий барлықлар Қудайдың алдына және келгенде, Оның дәрғайында турыў ушын, шайтан да олар менен бирге келген еди. ² Сонда Жаратқан Ийе шайтаннан:

– Сен қай жерден киятырсаң? – деп сорады. Шайтан Жаратқан Ийеге:

– Мен жер бетин гезип, оның хәмме жерин айланып шықтым, – деп жуўап берди.

³ Жаратқан Ийе шайтанға:

– Қулым Аюпқа сер салдың ба? Жер бетинде ол сыяклы минсиз, әдил, Меннен қорқатуғын хәм жаманлықтан аұлақ жүретуғын адам жоқ. Қара, ол еле минсизлигинде бекем турыпты. Ал сен болсаң, айыпсыздан айыпсыз оны жоқ қылыў ушын Мени ийтермеледин, – деди. ⁴ Сонда шайтан:

– Етке ет дегениндей, адам өз жаны ушын қолындағысынын бәрин береди.

⁵ Қолыңды созып, ет пенен сүйегине зыян тийгизип көр, сонда Аюп жүзиңе тик қарап, нәлет айтады, – деди. ⁶ Жаратқан Ийе шайтанға:

– Яқшы, оны сениң қолыңа беремен, тек оның жанын алма, – деди. ⁷ Солай етип, шайтан Жаратқан Ийениң дәрғайынан шығып кетти хәм Аюпты басынан аяғының ушына дейин аұыртатуғын жара менен қаппап таслады. ⁸ Сонда Аюп күлдин ортасында отырып, гүзениң сынығы менен жараларын қасып отырған еди. ⁹ Хаялы оған келип:

– Сен еле минсиз болыўға тырысып атырсаң ба? Оннан да Қудайды нәлетлеп, кейин өлип қала ғойсеш, – деди. ¹⁰ Аюп оған:

Сен ақылсыз хаяллар сыяклы сөйлеп турсаң. Сонда не, бизлер Қудайдан тек жақсылықты қабыл етип, жаманлықты қабыл етпеўимиз керек пе? – деп жуўап берди.

Соншама азап шексе де, Аюптың аўзынан гүна болғандай сөз шықпады.

Аюптың үш достысы

¹¹ Аюптың үш достысы: теманлы Элифаз, шуўахлы Билдад хәм наамалы Софар Аюптың басына түскен бахытсызлықлары хәққинда еситкенде, жасап тұрған жерлеринен шықты хәм бир жерде ушырасып, жолға атланды. Олар Аюптың қайғысын бөлисип, оған тәселле бериў ушын оның жанына келди. ¹² Дослары Аюпты узақтан көрип, оны зорға таныды. Сонда олар зар еңиреп жылады, кийимлерин жырттып, аспанға қарай топырақ шашып, оны басларына да септи. ¹³ Дослары жети

күн, жети түн Аюп пенен бірге қара жерде отырды. Олардың хеш бири бір аңыз сөз сөйлемеді, себебі Аюптың соншеллі қатты қыйналып атырғанын көріп тұрған еді.

Үшінші бап

Аюптың тилге кириуі

3 ¹Ақыры Аюп тилге кирип, өзіннің дүньяға келген күнін нәлетледі. ²Ол былай деди:

³ – Мен туғылған күнге нәлет жаўсын!

„Бойына бала питти“ деген түнге нәлет жаўсын!

⁴ Сол күн түнекке айланып қалсын!

Аспандағы Қудай да ол күнді еслемесин,

Жарық та сол күнге сәўле шашпасын.

⁵ Сол күнді тас түнек қараңғылық ийелеп алсын,

Жүзин қара бултлар қаппап алсын,

Қараңғылық сол күннің хұрейин ушырсын.

⁶ Аўа, сол түнді тас түнек қараңғылық жутып жиберсин,

Ол жыл күнлери арасында саналмасын,

Айлардың биреўине де кирмесин.

⁷ Сол түн қысыр болсын,

Онда хеш бир шадлық хәўазы еситилмесин.

⁸ Күнлерди нәлетлейтуғынлар,

Лиўятанды^с оята алатуғынлар,

Сол түнді ғарғасын.

⁹ Оның таң жулдызлары сөнип қалсын.

Жарықлықты күтсин, бірақ ол келмесин,

Таң шуғласын көрмесин.

¹⁰ Өйткени усы азапты көзлерим көрмеўи ушын,

Сол түн анамның қурсағын жаппады.

¹¹ Не ушын туғылып атырып, өлмедим екен?

Ямаса туғыла сала, демим таўысылмады екен?

¹² Мени неге дизесине алып отырды?

Неге мени емизди екен?

¹³ Солар болмағанда, хәзир тыныш жатқан болар едим,

Уйықлап тыным тапқан болар едим.

¹⁴ Қарабақаналарды өзлерине қайта тиклеп алған,

Дүнья патшалары хәм мәсләхәтшилери менен бірге болар едим.

¹⁵ Ямаса үйлерин гүмиске толтырған,

Алтынға бай хұқимдарлар менен бірге болар едим.

¹⁶ Ямаса не ушын өли туғылған бөпе сыяқлы,

Күн нурын көрмеген нәресте сыяқлы көмилмедим?

¹⁷ Себеби ол дүньяда залымлар жаманлық қылыўды тоқтатады,

Харыққанлар да тыным табады.

¹⁸ Ол жерде тутқынлар да тынышлықтан рәхәт алады,

Қадағалаўшылардың бақырысларын еситпейди.

¹⁹ Уллы да, киши де бардур ол жерде,

Қул болса, хожайынынан азат.

^с3.8 Лиўятан – үлкен теңиз хайўаны.

- 20 Не ушын азап шегіп жүргенге нур,
Ал қайғыға батқанға өмір беріледі екен?
- 21 Олар өлімін күтеді, бірақ ол келмес,
Әжелін көмілген ғәзійнеден де бетер ізлер.
- 22 Егер әжелін тапса,
Олар қуанышқа бөленіп, шадланар еді.
- 23 Жолын көре алмайтуғын адамға,
Қудай айнала дөгерегін қараңғылық пенен қоршаған адамға,
Не ушын өмір берілер екен?
- 24 Себеби нан жеудің орнына гүрсинемен,
Ахыұ-налам суұ киби ақпақта.
- 25 Неден қорққан болсам, сол жүз берді,
Неден қәуестерленген болсам, сол басыма түсті.
- 26 Маған тынышлық та, тыным да, рәхәт те жоқ,
Басыма ғауасатлы күн туұды.

Төртінші бап

Әлифаздың бирінші сөзі

- 4** ¹ Сонда теманлы Әлифаз Аюпка былай деди:
- ² – Егер биреу саған сөз айтпақшы болса,
Саған аұыр батпай ма?
Ақыры, ким сөйлеуден өзін тыйып тура алады?
- ³ Еслеп көр, сен көплерге тәлім берер,
Хәлсизлерді жигерлендирип, күш берер едің.
- ⁴ Сенің сөзлерің жығылғанға тирек болып,
Дизелери қалтырап, хәлсирегенлерге күш беретуғын еді.
- ⁵ Ал енді сол нәрселер өз басына түскенде, түскинлікке түсіп қалыпсаң,
Өзің бахытсызлыққа ушырағанда, руұхың түсіп кетипти.
- ⁶ Қудайдан қорқыұын – исенимиңнің,
Минсиз жасауың – үмитиңнің белгиси емес пе?
- ⁷ Ойлап көрши: қашан айыпсыз адам набыт болып,
Әдил адам жоқ қылынған еді?
- ⁸ Мениң көргеним мынау: ким жаұызлықты шүдигарлап,
Ғам-қайғы туқымын ексе, соны орып алады.
- ⁹ Олар Қудайдың үплеген деминен набыт болады,
Оның ғәзбениң даұылынан жоқ болады.
- ¹⁰ Арысланлар ақырып, ырылдассын,
Бірақ Қудай жыртқыш арысланлардың тислерин сындырады.
- ¹¹ Сонда арыслан олжасыз өлип кетеді,
Жетим қалған балалары тарап кетеді.
- ¹² Маған жасырынша бир сөз келді,
Сыбырлысы қулағыма шалынды.
- ¹³ Түңги тәшиұишли түстен туұған ойлар ишинде,
Адамлар қатты уйқыға шүмген ұақытта,
- ¹⁴ Мени қорқыұ бийлеп алып, қалтыратпа басты,
Пүткіл денем ләрзеге келді.
- ¹⁵ Самал бетимді сыйпап өтті,

- Сонда төбе шашым тик турды.
- 16 Бир сүлдер турғандай болды,
Бирақ мен оның не екенін түсинбедим.
Көз алдымда бир тулға пайда болды,
Тынышлық хұким сүрди хәм мен өлпең даўысты еситгим:
- 17 «Басында өлими бар адам Қудайдың алдында әдил бола ала ма?
Адам өз Жаратыўшысының алдында пәк бола ала ма?
- 18 Қудай, хәтте, Өзиниң аспандағы хызметшилерине де исенбейди,
Хәтте, периштелеринен де кемшилик табады.
- 19 Сонда тийкары топырақтан болған,
Ылайдан жаратылған,
Жәнликтей аңсат женшилип қалатуғынларға не болады?
- 20 Олар күн шыққаннан ымырт жабылғанға шекемги аралыққа набыт болады,
Олардың мәңгиге жоқ болғанын байқамай да қаласаң.
- 21 Олардың шатырларының ишиндеги жиплери үзілген,
Даналықтан хабарсыз өлип кетеди».

Бесинши бап

Элифаз сөзин даўам етеди

- 5** ¹ – Ал енди, Аюп, шақырғың келсе, шақыр!
Саған жуўап бергендей, биреў бар ма екен?
Периштелердиң қайсысынан жәрдем сорамақшысаң?
- ² Ашыў-ғәзеп ақмақты набыт қылар,
Күншиллик саданы өлтирер,
- ³ Мен ақмақтың тамыр жайғанын көрдим,
Бирақ тосаттан оның үй-иши ғарғысқа ушырады.
- ⁴ Оның балалары аманлықтан аўлақ болар,
Хұким ўақтында езилер,
Бирақ оларды жақлайтуғын хеш ким болмас.
- ⁵ Оның зүрәэтин ашлар жеп қояр,
Хәтте, тикенлер арасында өскенлерин де.
Ашкөзлер мал-мүлкин де алып кетер.
- ⁶ Себеби жаўызлық жерден өсип шықпайды,
Ғам-қайғы да атызда өспейди.
- ⁷ Деген менен, от ушқынының жоқары қарап ушқаны сыяқлы,
Азап шегіў ушын туўылар инсан.
- ⁸ Бирақ мен Қудайды излеген,
Даўа-арзымды Оған тапсырған болар едим.
- ⁹ Ол ақылға сыймайтуғын, уллы ислерди ислеп,
Сансыз кәраматлар көрсетер.
- ¹⁰ Ол жер бетине жаўын жаўдырып,
Атызларды суўғарар.
- ¹¹ Ол төмен аўхалдағыларды жоқары көтерип,
Қайғыға батқанларды кәуипсизликке шығарар.
- ¹² Ол хийлекерлердиң нийетлерине тосқынлық жасап,
Оларды табыстан махрум етер.
- ¹³ Ол даналарды өзлериниң мәккарлығы арқалы тутып алып,
Хийлекерлердиң ойларын пушқа шығарар.

- 14 Күндиз олар қараңғылыққа тап болар,
Тал түсте де түндегидей сыйпаланып жүрер.
- 15 Қудай жарлыны жаманлардың ашшы сөзлеринен,
Күшбилердің қолынан қутқарар.
- 16 Солай екен, кәмбағалларда үмит бар,
Нахақлардың аўзы жумылар.
- 17 Қудай ескертип, дүзететуғын адам қандай бахытлы!
Сонлықтан Құдирети күшли Қудайдың үгит-нәсиятын писент етпей жүрме.
- 18 Себеби Ол жаралайды хәм Өзи оны таңады,
Ол зыян келтиреді, бірақ Өз қолы менен шыпалайды.
- 19 Ол сени алты бахытсызлықтан қутқарады,
Жетинши апат та саған зыян келтире алмайды.
- 20 Ашаршылықта өлимнен,
Урыста қылыштан сақлайды.
- 21 Ол сени тил бәлесинен қорғайды,
Апат келгенде қорқпайтуғын боласаң.
- 22 Ұйраншылық хәм ашлық үстинен күлетуғын боласаң,
Жабайы хайуанлардан да қорқпайтуғын боласаң.
- 23 Атыздағы таслар менен тил табысасаң,
Жабайы хайуанлар да сениң менен татыу болады.
- 24 Сен үйиңнің қәуипсизлик ишинде екенін билесең,
Сүриу хәм падаларынды көзден өткергениңде, хеш нәрсеңнің жоғалмағанын көресең.
- 25 Сениң сансыз балаларың болады,
Урпағың жер бетіндегі шөп сыяқлы мол болады.
- 26 Өз уақтыңда бууылған бийдай бауы киби,
Жасарынды жасап, қәбиреңе киресең.
- 27 Мине, бизлер буны изертледик, хәммеси хәқыйқат екен,
Усыларды тыңлап, қабыл қыл.

Алтыншы бап

Аюптың жуабы

- 6** ¹ Сонда Аюп былай деп жууап берди:
- ² – Ах, егер мениң шегип атырған қайғым өлшенип,
Мен көрген апатшылық тәрзиге тартылса еди!
- ³ Олар теңиз қумынан да аўыр болар еди.
Сонлықтан ойланбай сөйледим.
- ⁴ Құдирети күшли Қудайдың оқлары денеме қадалды,
Руұхым олардың зәхәрін ишпекте,
Қудай жиберген қорқыныш маған қарсы сапка дизилген.
- ⁵ Қуланның жайлауда оты мол болса, аңқырар ма еди?
Ямаса өгиз ақырының басында мөңирер ме еди?
- ⁶ Аўқаттың дузсыз дәми бола ма?
Ямаса мәйектиң ақ уўызында дәм бар ма?
- ⁷ Бундай аўқатлардан дәм татқым келмейди,
Ондай аўқатлардан жүрегим айнайды.

- 8 О, егер тилегім орынланып,
Қудай әрманыма жеткізсе еді!
- 9 Қудай мени езип тасласа еді,
Қолын созып жанымды алса еді!
- 10 Сонда мен жубаныш табар едім,
Қатты аұырып атырсам да, қуғанар едім.
Себеби мен мухаддес Қудайдың сөзлерінен жүз бурмадым.
- 11 Күшти қайдан табаман күтетуғындай?
Ақыбетім не болар сабыр қылатуғындай?
- 12 Мениң күшим тастан ба еді?
Ямаса денем темирден бе еді?
- 13 Өзіме өзім жәрдем бергендей күшим қалды ма?
Табыс та мени тәрк етті.
- 14 Достына мийрим көрсетіуден бас тартқан адам,
Құдирети күшли Қудайдан қорқыудан ұаз кешкен адам болады.
- 15 Досларым, сизлер де қурып қалған сай киби тұрақсызсыз,
Ағып кететуғын сай суұларына ұқсайсыз.
- 16 Олар муз еригенде ылайланып тасып,
Қар суұларына толып кетеді.
- 17 Бірақ қурғак мәусімде олардың суұлары тартылып,
Ыссыда жоқ болып кетеді.
- 18 Кәрұанлар суұ ізлеп, бағытын өзгертер,
Шөлге кирип кетип, набыт болар.
- 19 Тема журтының кәрұанлары суұ ізлер,
Шеба журтының саұдагерлері үмит пенен қарар.
- 20 Олар өз үмитине алданар,
Сол жерге келип, албырап қалар.
- 21 Сизлер де мен ушын сол сайлар сыяқлысыз,
Мениң қорқынышлы аұхалымды көрип, хүрейиңиз ушып кетти.
- 22 Мен сизлерден саұға сорап па едім?
Ямаса мен ушын байлығыңыздан төлем төлең дедім бе?
- 23 Мени душпан қолынан қутқарың деп жалындым ба?
Ямаса қарақшылардың қолынан мени сатып алың дедім бе?
- 24 Маған үйретің, үндемей тұрайын,
Көрсетіңдер, мен неде алжастым?
- 25 Туұры сөз қандай ашшы!
Бірақ сизлердің айыплауларыңыз нени дәлиллейди?
- 26 Сизлер мениң сөзлерімди дүзетпекшимисіз?
Езилген адамның сөзлерін итибарға ылайықсыз деп санайсызлар ма?
- 27 Сизлер, хәтте, жетімлер ушын шек таслаудан,
Досларыңызды саұдаға салып, сатыудан тайынбас едіңіз.
- 28 Енди өтинемен, маған қараңдар,
Бетіңізге қарап, өтирик сөйлемеймен ғой.
- 29 Райдан қайтың, енди әдалатсыз болмаңдар,
Райдан қайтың, себеби мен хақпан!
- 30 Ямаса аұзымнан әдалатсыз сөзлер шыққан ба еді?
Яки тилим апатшылықтың дәмин айыра алмай ма?

Жетінші бап

Аюптың өмірден налығуы

- 7¹ Адамның жердегі турмысы аўыр мийнеттен ибарат емес пе?
Оның күнлери күнликшиниң күніне уқсамай ма?
- 2² Адам кешкі көлеңкени аңсаған қулға,
Мийнет хақысын күткен күнликшиге уқсайды.
- 3³ Сол сыяқлы, үлес етип мәніссиз айлар берилди,
Пайыма азаплы кешелер тийди.
- 4⁴ Жатқанымда: «Қашан турар екенмен?» – деп айтаман,
Бирақ түн узаққа созылып,
Таң атқанша, өрден-ыққа аўнап шығаман.
- 5⁵ Денемди қурт пенен жара басқан,
Терім тесилип, ириң ақпақта.
- 6⁶ Күнлерім тоқыұшының мәкисинен де тезирек өтпекте,
Бирақ үмитсиз жуұмақланбақта.
- 7⁷ О, Қудай! Өмірімнің бир дем сыяқлы екенін умытпа,
Көзім енди қайтып жақсылықты көрмейди.
- 8⁸ Мени көріп турған көзлериң кейін мени көрмейди,
Көзлериң мени ізлейди, бирақ мен жоқ боламан.
- 9⁹ Булттың серпилип, жоқ болып кеткеніндей,
Өлилер мәканына кеткен адам да қайтып келмейди.
- 10¹⁰ Ол үйіне қайтып келмейди,
Жасаған жери де енди оны еске алмайды.
- 11¹¹ Соның ушын аўзыма ерк беремен,
Өз дәртимди баян етемен.
Жанымның азабы ишінде шағым етемен.
- 12¹² Қудайым, Сен маған сақшы қоятуғындай,
Мен не, теңиз ямаса теңиз айдархасы ма едим?
- 13¹³ Төсегім маған тәселле берер,
Жатсам, дәртим жеңиллесер, деп ойласам,
- 14¹⁴ Мени түслер арқалы қорқытып,
Аянлар арқалы зәрремди ушырасан.
- 15¹⁵ Бул денеде жасағаннан гөре,
Буұылып, өлгеним жақсы еди.
- 16¹⁶ Мен жасаудан тойдым, мәңгі жасауды қәлемеймен,
Мени тыныш қой, өмірім өзи бир демдей ғана.
- 17¹⁷ Инсан ким өзи, оны сонша қәдирлеп,
Оған дыққат қоясаң,
- 18¹⁸ Хәр таңда оны тексерип,
Хәр сәтте оны сынайсаң?
- 19¹⁹ Қашанға шекем меннен көз үзбейсең?
Түкиригимди жутып алғанша да, мени тыныш қоймақшы емеспісең?
- 20²⁰ Егер гүна іслеген болсам, Саған не тәсири бар, о, адамзаттың Гүзетшиси?
Не ушын мени Өзинде нышан қылып қойдың?
Мен Саған соншелли жүк болдым ба?
- 21²¹ Не ушын қылмысларымды кешірип,

Гүналарымды меннен алып тасламайсаң?
Себеби тез арада топыракка қайтаман.
Мени излейсең, бірақ мен жоқ боламан.

Сегизинши бап

Билдадтың биринши сөзи

- 8** ¹ Сонда шуұахлы Билдад Аюпқа былай деди:
- ² – Қашанға дейін усы сөзлерінди дауам етесең?
Аұзыннан шыққан сөзлерин даұылға уқсайды.
- ³ Қудай әдилликти бурмалай ма?
Қүдирети күшли Қудай хақықатты бурмалай ма?
- ⁴ Балаларың Оған қарсы гүна иследи.
Сонлықтан Қудай да оларды гүналары ушын жазалаған.
- ⁵ Бірақ, сен егер Қудайды шақырып,
Қүдирети күшли Қудайға жалбарынсаң,
- ⁶ Егер сен пәк хәм әдил болсаң,
Онда Ол саған жәрдемге келип,
Сени ылайықлы орынға қайтарады.
- ⁷ Сонда басланыұы кишкене болса да,
Келешегин уллы болады.
- ⁸ Өтинемен, өткен әуладлардан сорап көр,
Олардың ата-бабаларының нелерди излеп билгенин қарап көр.
- ⁹ Себеби бизлер кеше туұылдық, хеш нәрсе билмеймиз,
Бизлердин жер бетиндеги күнлеримиз көлеңкедей өткинши.
- ¹⁰ Олар саған үйретип, нәсият береді,
Жүреклериндеги сөзлерин сөйлеп береді.
- ¹¹ Батпақлык жоқ жерде папирус^d өсе ме?
Суұсыз жерде қамыс бой соза ма?
- ¹² Хәтте, олар көгерип турып, еле орылмай атырып-ақ,
Хәмме шөпplerден бурын куұрап қалады.
- ¹³ Қудайды умытқанлар да келешекте сол күйге түседі,
Қудайсызлардың үмити де солай қурыйды.
- ¹⁴ Олардың исенгени морт,
Сүйенгени өрмекшиниң аұындай.
- ¹⁵ Сондай адам өз үйине сүйенсе, үй тура алмайды,
Беккем усласа да, ол шыдам бере алмайды.
- ¹⁶ Қудайсыз адам қуяш астында суұы мол жерде өсип турған өсимликке уқсайды,
Оның шақалары бағ үстинде жайылып турады.
- ¹⁷ Тамырлары тас үйиндилерин орап алып,
Таслардың арасына орналасып алады.
- ¹⁸ Ал егер өсимлик сол жерден жулып тасланса,
Сол жердиң өзи оннан танып: «Сени хеш қашан көрмедим», – дейди.
- ¹⁹ Оның өмириниң қуұанышы мине, усылай аяқланады!
Ал топырақтан болса, басқа өсимликлер өсип шығады.
- ²⁰ Қудай минсиз адамды тәрк етпейди,

^d8.11 Папирус – батпақлык жерлерде өсетуғын қамысқа уқсаған өсимлик.

Жаўызлық іслегенлерді де қолламайды.

- 21 Ол және, сениң аўзыңды күлкіге,
Еринлеринді шадлық хаўазына толтырады.
- 22 Сонда душпанларың уятқа қалады,
Залымлардың шатыры ұайран болады.

Тоғызыншы бап

Аюптың Билдаққа берген жуўабы

- 9¹ Сонда Аюп былай деп жуўап берди:
- 2– Аўа, ырас, буның сондай екенин мен де билемен,
Бирақ инсан Құдайдың алдында қалай ақлана алады?
- 3 Егер адам Құдай менен тартыспақшы болса да,
Ол берген мың сораўдан биреўине де жуўап бере алмас еди.
- 4 Құдайдың даналығы терең, күдирети күшли,
Оның менен қасарысып,
Ким аман қала алды?
- 5 Алдын ала ескертпей-ақ, Ол таўларды жылжыттар,
Ғәзепленгенде, оларды аўдарып таслар.
- 6 Ол жерді орнынан қозғап, силкитер,
Оның тиреклерин титиретер.
- 7 Ол қуяшқа буйрық берсе, қуяш уясынан шықпай қояр,
Жұлдызларды да қулыплап қояр.
- 8 Оның жалғыз Өзи көклерді жайған,
Ол теңиз толқынлары үстинде жүрер.
- 9 Ол аспанның арқа тәрепиндеги жұлдызлар топарын,
ортасындағы жұлдызлар топарын хәм кубладағы жұлдызлардың хәммесин
жаратты.
- 10 Ол ақылға сыймайтуғын, уллы іслерді іслеп,
Сансыз қарамаатлар көрсетер.
- 11 Егер Ол қасымнан өтип кетсе де, мен Оны көрмеймен,
Жақынлап өтип кетсе де, мен Оны байқамайман.
- 12 Егер Ол алып қойса, Оны ким тоқтата алады?
Ким Оған: «Сен не қылып атырсаң?» – деп айта алады?
- 13 Құдай Өз ғәзебин тутьп турмайды,
Рахабтың^е жәрдемшилери де Оның аяғына жығылады.
- 14 Солай екен, мен қалай Оған жуўап бере аламан?
Оған айтыў ушын сөзлерді қайдан табаман?
- 15 Айыпсыз болсам да, Оған жуўап бере алмас едим,
Мен тек Қазымнан рехим етиўин ғана сорап жалбарынар едим.
- 16 Егер Оны даўыслап шақырсам, Ол да маған жуўап берсе еди.
Бирақ, мениң даўысыма кулақ салатуғынына исенбеймен.
- 17 Ол мени дүбелей менен соққылап, азап бермекте,
Айыпсыздан айыпсыз жараларымды көбейтпекте.
- 18 Ол дем алыўға да жол қоймайды,
Жүрегимди қайғыға толтырып атыр.
- 19 Егер күш сыналса, Ол күшли!

^е9.13 Рахаб – мифологиялық теңиз мақлуғы болып, әйемги әдебиатларда бул ат пенен тәртіпсізліклер сүрәтленген.

- Егер адалат соралса, Оны ким қазыханаға алып келе алады?
- 20 Айыпсыз болсам да, өз аўзым мени айыплы егер,
Егер, хәтте, минсиз болсам да, Ол мени нахаққа шығарар.
- 21 Мен минсизбен, бірақ енді маған бәри бир,
Өз өмиримнен түңилип турман.
- 22 Аўа, бәри бир екен. Сонлықтан мен былай деймен:
«Қудай айыпсызды да, залымды да набыт қылады».
- 23 Бахытсызлық тосаттан өлим келтірсе,
Ол айыпсызлардың басына түскен апатқа күледі.
- 24 Жер жүзи залымлардың қолына берілген,
Ол оның қазыларының көзін жаўып қойған.
Егер буны Ол ислеменген болса, онда басқа ким екен?
- 25 Күнлерім жуўырыўшыдан да тез жуўырып өтпекте,
Олар жақсылық көрмей-ақ, өтип кетпекте.
- 26 Олар қамыс қайық сыяқлы,
Олжаға тасланған бүркіт сыяқлы, тез көзден ғайып болады.
- 27 Егер мен: «Шағымымды умытайын,
Қайғылы түрімді өзгертип, күлимсирейин», – десем де,
- 28 Бәри бир көретуғын азабымнан қорқар едим.
Себеби билемен, Сен мени айыпсыз деп санамайсаң.
- 29 Егер айыплы деп табылған екенмен,
Онда бостан-босқа гүресип не қыламан?
- 30 Хәтте, қар суўына жуўынсам да,
Қолларымды сабын менен жуўсам да,
- 31 Бәри бир Сен мени ылай шұқырға таслайсаң,
Хәтте, кийімлерім де меннен жеркенеди.
- 32 Қудай мен сыяқлы инсан болмағанлықтан,
Мен Оған жуўап бере алмайман,
Оның менен бирге қазыханаға да бара алмайман.
- 33 Қолын екеўимиздің үстимізге қойып, жарастыратуғын,
Арамызда бир дәлдалшы болса еді!
- 34 Хасасын үстимнен алып тасласа еді Қудай,
Қорқынышы да мени қорқытыўды тоқтатса еді!
- 35 Сонда мен Оннан қорқпастан, Оның менен сөйлесер едим,
Бірақ бул аўхалда хеш нәрсе қыла алмайман.

Оныншы бап

- 10** ¹Өмирден тойдым!
Енді арзымды еркин айтаман,
Ишимдеги ашыы дәрт пенен сөйлеймен.
- ²Мен Қудайға былай деймен: «Мени айыплама.
Мени не ушын айыплап атырғаныңды айт.
- ³Ямаса мени езиў,
Яғный Өз қолларың жаратқаннан бас тартыў,
Залымлардың нийетлерин қоллаў Саған унай ма?
- ⁴Сениң көзлең инсанның көзлериндей ме?
Ямаса Сен де олар қарағандай қарайсаң ба?

- 5 Сениң күнлериң де инсанның күнлериндей ме?
Жылларың адамның жылларындай ма?
- 6 Не ушын мениң гүнамды излеп,
Айыбымды табыўға асығасаң?
- 7 Бирак Сен мениң айыпсыз екенимди,
Сениң қолыңнан мени ҳеш кимниң қутқара алмайтуғынын билесең.
- 8 Сениң қолларың мени соғып, жаратты,
Бирак енди мени пүткіллей жоқ қылмақшымысаң?
- 9 Мени ылайдан қалай соққаныңды есле.
Енди мени және топыраққа қайтармақшымысаң?
- 10 Сен емес пе, мени анамның курсағына сүт киби куйған,
Сол жерде мени иримтик киби қойылтқан,
- 11 Мени тери хәм дене менен кийиндирип,
Сүйек хәм сиңирлер менен бириктирген?
- 12 Сен маған өмир сыйлап, мийриминди көрсеттиң,
Сениң ғамхорлығың мениң руўхымды қорғады.
- 13 Бирак, мине, Сен жүрегинде мына нәрселерди жасырып қойдың,
Сениң нийетиниң не екенін билемен:
- 14 Гүна ислесем, мени гүзетип турған боласаң,
Буны жазасыз қалдырмайсаң.
- 15 Егер айыплы болсам, маған хәсирет болсын!
Бирак хәк болсам да, басымды көтере алмай атырман,
Себеби уятқа қалдым, дәртим аўыр.
- 16 Егер басымды көтерсем,
Арыслан киби маған тасланасаң,
Қорқынышлы күшинди қайтадан маған қарсы ислетесең.
- 17 Маған қарсы жаңадан гүўалар алып келесең,
Маған деген ғәзебинди арттырасаң,
Шабыўыл үстине шабыўыл қыласаң.
- 18 Не ушын туўылыўыма жол қойдың?
Хеш ким мени көрместен алдын, өлгеним жақсы еди.
- 19 Хеш дүньяға келмегендей болып,
Анамның курсағынан туўры қәбирге қойылғанымда еди.
- 20 Мениң өмир күнлерим қысқа емес пе?
Мени тыныш қой, бир сәт тәселле табайын.
- 21 Себеби мен қайтып келмес жолға,
Тас түнек қараңғылық хәким сүрген жерге атланаман.
- 22 Қойыў қараңғылыққа шүмген жерге,
Тәртипке келтирилмеген өлим түнеги елине,
Жақтылығы да тас түнек болған жерге кетемен.

Он биринши бап

Софардың биринши сөзи

11 ¹ Сонда наамалы Софар былай деди:

² – Сонша көп сөз жуўапсыз қала ма?
Көп сөйлеген адам ақлана ма?

- ³ Мылжын гәплериң адамлардың тилин тыйып қойсын ба?
Масқаралағаныңда, сени хеш ким уялтпасын ба?
- ⁴ Сен: «Тәлимим минсиз,
Өзим де Қудайдың алдында пәкпен», – дейсең.
- ⁵ Қәне, енди Қудай жууап берип,
Саған қарсы тил қатып,
- ⁶ Даналықтың сырларын билдирсе еди!
Себеби даналық көп қырлы ғой.
Билип қой, Қудай гүналарыңның базыларын жеңил жазалайды.
- ⁷ Қудайдың терең сырларын түсине аласаң ба?
Күдирети күшли Қудайдың шегине жете аласаң ба?
- ⁸ Қудайдың даналығы аспаннан да бийик, сен не қыла аласаң?
Өлилер мәканынан да терең, не биле аласаң?
- ⁹ Оның өлшеми жерден де узын,
Теңизден де кең.
- ¹⁰ Егер Қудай келип, зинданға тасласа,
Хүким етиу ұшын шақырса, ким Оған тосқынлық қыла алады?
- ¹¹ Себеби Ол өтирикшилерди биледи,
Ол жауызлықты көрип, оны итибарсыз қалдыра ма?
- ¹² Қуланнан адам тууылмайтуғыны сыяқлы,
Мийи жоқ адам да дана бола алмайды.
- ¹³ Бирақ, сен егер Оған жүрегинди қайта бағышлап,
Қолларыңды созып, дууа етсең,
- ¹⁴ Егер жауызлық ислеген болсаң, оны өзиннен узакластырсаң,
Шатырыңнан жаманлықты қууып шығарсаң,
- ¹⁵ Сонда уялмастан басыңды көтерип,
Қорқпастан тикке туратуғының сөзсиз.
- ¹⁶ Азабыңды умытып,
Оны ағып кеткен суулар киби ядка аласаң.
- ¹⁷ Өмириң түстеги күннің нурынан да жарық болар,
Ондағы қараңғылық та таң нурына айланар.
- ¹⁸ Үмитиң болғанлықтан, арқайын боларсаң,
Өтирапың қоршалғанлықтан, қәуипсиз дем аласаң.
- ¹⁹ Жатқаныңда, сени қорқытатуғын хеш ким болмайды,
Көплер сеннен мийрим излеп келеди.
- ²⁰ Бирақ залымлардың көзлериниң оты сөнеди,
Бас сауғалайтуғын жери де болмайды,
Үмитлери тек соңғы демин бериу болып қалады.

Он екінши бап

Аюптың жууабы

- 12** ¹ Сонда Аюп былай деп жууап берди:
- ² – Әлбетте, сизлер хәммесин билесиз,
Даналық та сизлер менен бирге өлип кетсе керек!
- ³ Бирақ менде де сизлердегидей ақыл бар,
Мен де сизлерден кем емеспен,

Сизлер айтып атырғанларды ким билмейди?

- 4 Мен өз досларыма күлки болдым.
Кудайды шақырғанымда, Ол маған бұрын жууап беретугын еди.
Әдил хәм минсиз болсам да, күлкіге қалып отырман!
- 5 Қайғысызлар бахытсызлыққа ушырағанды менсинбейди,
Сүрниккенди ийтерип жибереди.
- 6 Қарақшылардың шатырында тынышлық хүкім сүрген,
Кудайдың ғәзебин келтиргенлер қәуіп-қәтерсиз жасап атыр,
Тап Кудай олардың қолында сыяқлы.
- 7 Бірақ хайуанатлардан сора, олар саған үйретеди,
Көктеги құстардан сора, олар саған айтып береди.
- 8 Жер менен сөйлес, ол саған тәлім береди,
Теңиздеги балықлар саған билдиреди.
- 9 Олардың қайсысы билмес,
Бұлардың хәммеси Жаратқан Ийенің қолы менен исленгенин?
- 10 Хәр бир жаратылыстың өмири де,
Хәр бир адамның жаны да Оның қолында.
- 11 Аўыз аўқаттың дәмин ажыратқанындай,
Қулақ та сөзлердің мәнисин айыра алмай ма?
- 12 Даналық жасы үлкенлерде болмай ма?
Ақыл узақ өмир сүргенлерде болмай ма?
- 13 Бірақ Кудайда даналық та, күш те бар,
Мәсләхәт пенен ақыл да Оған тийисли.
- 14 Ол кулатқан нәрсе қайта тикленбейди,
Ол қамаққа таслағанды, хеш ким босата алмайды.
- 15 Кудай суўларды тоқтатса, құрғақшылық болар,
Егер жиберсе, дүньяны суў алар.
- 16 Күш-қууат пенен жеңис те Оған тийисли,
Алданған да, алдаған да Оның қолында.
- 17 Ол мәсләхәтшилерди жаланаық айдатып,
Бийлерди ақмаққа айландырады.
- 18 Ол патшалардың сәнли белбеулерин шешип алып,
Беллерине арқан байлап қояды.
- 19 Руўханийлерди де жаланаық айдатып,
Күшлилерди аўдарып таслайды.
- 20 Ол исенимли мәсләхәтшилерди тилден айырады,
Ақсақалларды ақылынан жуда қылады.
- 21 Ол ақсүйеклерди шерменде қылады,
Күшлилерди күшинен айырады.
- 22 Ол қараңғылықтың терең сырларын ашады,
Тас түнекти де жарыққа шығарады.
- 23 Халықларды уллы қылатуғын да, жоқ қылатуғын да Ол,
Оларды көбейтетуғын да, тарқатып жиберетуғын да Ол.
- 24 Жер бетіндеги халық басшыларын ақылынан айыратуғын да Ол,
Жолсыз шөлде гездиріп қоятуғын да Ол.
- 25 Олар тас түнек қараңғылықта сыйпаланып жүреді,
Оларды мәс адамдай теңселдирип қояды.

Он үшінші бап

- 13** ¹Мине, булардың хәммесін көзлерім көрді,
Қулақларым менен еситіп, түсіндім.
- ²Сізлердің билгенлериңізді мен де білемен,
Мен сізлерден кем емеспен.
- ³Бірақ мен Құдиреті күшлі Құдай менен сөйлесіп,
Дауамды Құдай менен тартысқым келеді.
- ⁴Ал сізлер мени өтирик пенен ыласлайсыз,
Хәмменіз пайдасыз тәуіплерге ұқсайсыз.
- ⁵Қәне, хәмменіз дым үндемей отырсаңыз,
Бұл сізлер үшін даналық болар еді.
- ⁶Енді мениң арзымды тыңлап,
Келтиретуғын дәлиллеріме қулақ салың.
- ⁷Құдай үшін нахақ сөзлерді айтып,
Ол үшін өтирик сөйлеуіңіз керек пе?
- ⁸Екі жүзлілік пенен Құдайды жақлап,
Оның сөзін сөйлемекшімисіз?
- ⁹Егер Құдай сізлерді тексерсе, жақсы бола ма?
Адамларды алдағандай, Оны да алдайсызлар ма?
- ¹⁰Екі жүзлілік етіп, жасырынша Оны жақласаңыз,
Ол сізлерді сөзсіз жазалайды.
- ¹¹Оның ұллылығы сізлерді қорқытпай ма?
Оның айбаты сізлерге хұжим қылмай ма?
- ¹²Ескертіулеріңіз күл сыяқлы пайдасыз нақыллардан ибарат,
Дәлиллериңіз ылайдан ісленген қалқандай хәлсіз.
- ¹³Үндемеңдер, мен сөйлеймен,
Кейін не болса, болар.
- ¹⁴Сонлықтан тәуекелге бел байлап,
Жанымды қәтерге қойып атырман.
- ¹⁵Қараңдар, Ол мени өлтirmekши, үмитім қалмады,
Бірақ мен жолларымды Оның алдында қорғайман.
- ¹⁶Сол арқалы қутқарыламан,
Себеби құдайсыз адам Оның алдына барыуға жүрек ете алмайды.
- ¹⁷Сөзлерімді дыққат пенен тыңлаң,
Гәплерім қулақларыңызға кирсин.
- ¹⁸Мине, мен дауа-арзымды таярладым,
Ақланатуғынымды білемен.
- ¹⁹Мениң менен тартысатуғын адам бар ма?
Егер биреу мени айыплы деп тапса, үндемей өліп кетемен.

Аюптың дуғасы

- ²⁰Тек мына екі нәрсені сораймаң, о, Құдай,
Соны қылсаң, мен Сеннен артық жасырынбайман:
- ²¹Меннен қолыңды тарт,
Хәм айбатың менен мени қорқытпа.
- ²²Соңынан мени шақыр, жууап беремен,
Ямаса маған сөйлеуге рухсат беріп, Өзің жууап бер.
- ²³Мениң қанша айып хәм гүналарым бар?

Маған қылмысларым менен гүнамды көрсет.

24 Не үшін жүзинди жасырасаң?

Неге мени душпаным деп санайсаң?

25 Сен самал ушырған жапырақты қорқытпақшымысаң?

Куұрап қалған қауықты қуұдаламақшымысаң?

26 Сен мен туұралы ашшы айыптар жазып қойып,

Балалығымдағы гүналарымды маған мийрас етип, берип атырсаң.

27 Аяқларымды бугаұлап,

Жолларымды гүзетип,

Изимнен ҳеш қалмайсаң.

28 Сонлықтан шириген нәрседей,

Күйе жеген кийимдей ыдырап жоқ болмақтаман.

Он төртінши бап

14 ¹ Хаялдан туұылған инсанның,
Өмири қысқа, азапқа толы болады.

² Ол гүл сыяқлы өседі, солып қалады,

Көлеңке сыяқлы тез өтип кетеді, турып қалмайды.

³ Сондай инсан болған маған нәзеринди үзбей қарайсаң ба?

Хүким қылыұ ушын мени дәрғайыңа алып келесең бе?

⁴ Ким ҳадалды ҳарам ишинен шығара алады?

Ғеш ким!

⁵ Инсанның күнлерин белгилеп,

Айларының санын санап,

Асып кетпейтуғын шек те қойған екенсең,

⁶ Енди оннан нәзеринди алып, оны тынышына қой.

Ол да күнликшиниң жұмыс күниниң аяқланғанына қуұанғанындай, өмиринен рәхәтленсин.

⁷ Ғәтте, ағашта да үмит бар,

Оны кесип тасласа, ол қайта өседі,

Өсиұин тоқтатпайды.

⁸ Тамырлары қартайып қаұсап,

Түбири топырақта ширип кетсе де,

⁹ Суұ ийисин алып-ақ, жайнап кетеді,

Жас терек сыяқлы шақаларын жаяды.

¹⁰ Бирақ инсан өлсе, бар күшинен айырылады,

Соңғы демин шығарғаннан соң, ол қайда болады?

¹¹ Көлдиң суұы қурып қалғандай,

Дәрья суұы тартылып, кеұип қалғандай,

¹² Өлген адам да жатады, қайтып турмайды,

Аспан жоғалып кетпегенше, ол оянбайды,

Уйқысынан ҳеш турмайды.

¹³ Қәне, Сен мени өлилер мәканына жасырып қойсаң еди,

Ғәзебиң басылғанша, сақлап қойсаң еди!

Мен ушын бир ұақыт белгилеп,

Соңынан мени еске алсаң еди!

¹⁴ Адам өлгеннен соң, қайта тириле ме?

Егер сондай болса, азат етилгенімше,

- Азапты күнлерімнің барлық күнлерінде қайта тирилиуді күтер едім.
- 15 Сонда мени, Өзің жаратқан жаратылысыңды көргің келгенде, шақырар едің,
Мен де жууап берер едім.
- 16 Сонда Сен адымларымды санап, гүзетер едің,
Бирақ гүналарымның есабын алмас едің.
- 17 Қылмысларымды дорбаға салып мөрлеп,
Ислеген гүналарымды жасырар едің.
- 18 Бирақ таулар қулап, майдаланып,
Жартаслар өз орнынан қозғалғандай,
- 19 Суудың тасты жалмап,
Ағыстың топырақты ағызып кеткеніндей,
Сен де инсанның үмитін жоқ қыласаң.
- 20 Сен оны ақырына шекем езесен, ол жоқ болады,
Өлгенинде жүзін өзгертип, узаққа жибересен.
- 21 Уллары хүрметке миясар болар, буннан оның хабары болмас,
Жерге урылар, буны билмес.
- 22 Ол тек өз денесинің азабын сезер,
Тек өзі ушын қайғырар.

Он бесінші бап

Элифаздың екінші сөзі

- 15** ¹ Сонда теманлы Элифаз былай деп жууап берди:
- ² – Қарнын ыссы самалға толтырғандай,
Дана адам бундай хауайы сөзлер менен жууап бере ме?
- ³ Пайдасыз сөзлер менен айтысып,
Мәниссиз гәплер айтып, тартысар ма еди?
- ⁴ Хақыйқаттан да, сен Қудайдан қорқыуды шетке ысырып қойдың,
Оның алдында дуға етиуді де болар-болмас нәрсе деп санадың.
- ⁵ Гүналарың аұзыңа сөз салып тур,
Хйилекерлердің тили менен сөйлеп турсаң.
- ⁶ Сени айыплап атырған мен емес, ал өз аұзың,
Тилиң өзиңе қарсы гүуалық берип тур.
- ⁷ Сен не адамзаттың туңғышымысаң?
Ямаса төбелер жаратылмастан да бурын тууылғанбысаң?
- ⁸ Қудайдың мәжилисине қатнасып, Оны тыңлап па едің?
Ямаса дана адам тек жалғыз өзиңбісең?
- ⁹ Сен билип, биз билмейтуғын не нәрсе екен?
Сен түсинип, биз түсинбейтуғын не нәрсе екен?
- ¹⁰ Арамызда ақ шашлылар да, ғаррылар да бар,
Олардың жасы сениң әкеннен де үлкен.
- ¹¹ Қудайдың тәселлеси сен ушын аз болды ма?
Саған айтқан жағымлы сөзлери кемлик қылды ма?
- ¹² Не ушын жүрегің сени алағада қылады?
Не ушын көзлерінде гәзеп оты лаулап тур?
- ¹³ Не ушын Қудайға ашыуланып,
Аұзына соншелли ерк бересен?

- 14 Адам қалай пәк бола алады?
Хаял зағынан тууылған бенде қалай әдил бола алады?
- 15 Қудай Өз периштелерине де исенбейди,
Хәтте, аспан да Оның нәзеринде пәк емес.
- 16 Солай екен, нахақлықты суу киби ишетуғын,
Иплас хәм бузык инсан оннан бетер емес пе?
- 17 Кулақ сал, мен саған түсиндиремен,
Өзим көргенимди айтып беремен.
- 18 Даналардың айтқанларын,
Ата-бабаларынан үйренип, жасырмай үйреткенлерин айтып беремен.
- 19 Жер тек олардың ата-бабаларына берілген еди,
Олардың арасында жат адамлар жоқ еди.
- 20 Залым адам өмир бойы азап шегеди,
Езиушилерге берілген жыллар санаулы.
- 21 Қорқынышлы дауыслар олардың кулақларынан кетпейди,
Тынышлық уақтында да баскыншылардың хұжимине ушырайды.
- 22 Олар қараңғылықтан қутылыуға үмит етпейди,
Олардың тәғдирине қылыштан өлиу жазылған.
- 23 Олар бир тислем нан излеп сергиздан болар,
Қараңғылық күниниң жақынласқанын да билер.
- 24 Азап хәм қайғы оларды қорқынышқа салар,
Урысқа таяр турған патша сыяқлы қорқыныш оларды жеңер.
- 25 Себеби олар қолларын Қудайға қарсы көтерип,
Құдирети күшли Қудайды майданға шақырар.
- 26 Қалың, беккем қалқанын көтерип,
Өжетленип, Оған қарсы жууырар.
- 27 Залым адамның бетин май қаплап,
Бөкселерине май жыйналған.
- 28 Олар қарабақанаға айланған қалаларда жасайды,
Қулап кетейин деп турған,
Қаңырап қалған үйлерде жасайды.
- 29 Олар байымайды, байлығы узаққа созылмайды,
Мал-мүлки жер бетине жайылмайды.
- 30 Олар қараңғылықтан қутыла алмайды,
Олар шақалары жанған терекке уқсайды,
Қудайдың деми оларды ушырып жибереди.
- 31 Бос нәрсеге үмит байлап, өзин алдамасын,
Себеби олардың сыйы бослық болады.
- 32 Уақты-сааты келмей шауып тасланады,
Артық шақалары көгермейди.
- 33 Олар көклей мийүеси төгилген жүзим ағашына,
Гүллери төгилип, мийүесиз қалған зәйтүн ағашына уқсайды.
- 34 Қудайсызлардың топары нәсилсиз болады,
Парахорлардың шатырларын от жалмап, жоқ қылады.
- 35 Олар қайғыға хәмиледар болып, жауызлықты тууады,
Жүректери жалғанға толы болады.

Он алтыншы бап

Аюптың жуўабы

- 16** ¹ Сонда Аюп былай деп жуўап берди:
- ² – Мен бундай нәрселерди көп еситтим,
Сизлердің хәммениз қандай бийшара жубатыўшысызлар!
- ³ Бос сөзлериңиздің ақыры бар ма өзи?
Тартғысыўға сизлерди не мәжбүрлеп тур?
- ⁴ Егер сизлер мениң орнымда болғаныңызда,
Мен де сизлердің айтқаныңызды айта аламан.
Сизлерге қарсы сөз тоқып айтып,
Басымды шайқай аламан.
- ⁵ Бирақ мен сөзлерим менен тәселле берер едим,
Ернимнің қыймылдысы менен дәртиңизди жеңиллетер едим.
- ⁶ Ал хәзир сөйлесем де, азабым жеңилленбейди,
Сөйлемесем де, ол басылмайды.
- ⁷ Эҳ, Қудай, Сен мени женшип тасладың,
Пүткіл үй-ишимди қырып тасладың!
- ⁸ Жүзимди әжим менен қапладың,
Олар маған қарсы гүўалық болмақта,
Азғынлығым да маған қарсы турып,
Маған қарсы гүўалық бермекте.
- ⁹ Қудай мени жек көрип, ғәзеп пенен тилким-тилким етпекте,
Тислерин қайрап маған,
Душпан көзи менен қарап, мени теспекте.
- ¹⁰ Адамлар аўызларын керип ашып,
Мени маскаралап, шекеме урды,
Олар маған қарсы бирикти.
- ¹¹ Қудай мени жаўызлардың қолына тапсырды,
Залымлардың қолына таслап қойды.
- ¹² Мен тыныш жасап атыр едим, бирақ Ол мени майдалап таслады,
Желкемнен ушлап алып, жерге урды.
Мени Өзине нышан қылды.
- ¹³ Оның садақшылары мени қоршап алды,
Аямай бөтекелеримди тесип,
Өтимди жерге төкти.
- ¹⁴ Қудай денемдеги тесиктиң үстин қайта-қайта тесип,
Жаўынгер әскер киби үстиме топылмақта.
- ¹⁵ Мен үстиме аза кийимин тиктим,
Аяқ-асты болып, топырақта отырман.
- ¹⁶ Жылағаннан жүзим қызарды,
Қабақларым қарайып кетти.
- ¹⁷ Бирақ қолларым жаўызлық ислемеди,
Дуўам да таза.
- ¹⁸ О, топырақ, мениң қанымды жасырма,
Пәриядым хасла тынбасын.

- 19 Мине, хэзир мениң гүүам аспанда,
Жокарыда мениң Қорғаўшым бар.
- 20 Досларым мени мазақ қылмақта,
Көз жасларым Қудайға қарай ақпақта.
- 21 Биреўдиң дослары арасында тәуеллеши болғанындай,
Қудай менен мениң арамда да бир тәуеллеши болса еди!
- 22 Себеби өмиримниң ақыры жақынлап қалды,
Қайта келмес жолға атланаман.

Он жетинши бап

- 17** ¹ Руўхым түскен, өмирим аз қалған,
Қәбир мени күтип турыпты.
- ² Мазақ қылыўшылар этирапымды орап алған,
Олардың қалай хорлық көрсетип атырғанын көрип турман.
- ³ О, Қудай, Өзиң маған кепил бола гөр,
Сеннен басқа ким бар мени жақлайтуғын?
- ⁴ Сен мениң досларымның ақыл-санасын түсинбейтуғын етип жаўып қойдың,
Сонлықтан Сен олардың жеңиске ерисиўине жол қоймайсаң.
- ⁵ Өз пайдасын гөзлеп, досларын сатқан адамның,
Балаларының көзлери соқыр болады.
- ⁶ Қудай мени адамлардың тилине түсирди,
Олар бетиме түкирди.
- ⁷ Қайғыдан көзлеримниң нуры сөнип,
Денемниң сүлдери қалды.
- ⁸ Әдил адамлар буны көрип шоршып кетер,
Айыпсызлар қудайсызларға қарсы гөзеп атына минер.
- ⁹ Сонда да әдил адамлар өз жолларына берик қалар,
Қоллары таза болғанлар беккемленип бара берер.
- ¹⁰ Қәне, сизлер және бир ҳәрекет етип көриң,
Бәри бир араңыздан дана адам таба алмаспан.
- ¹¹ Мениң күнлерим өтип кетти,
Нийетлерим де шилпәрше болды.
Жүректеги қәлеўлерим де өлди.
- ¹² Досларым түнди күндизге айландырады,
Қараңғы басса да: «Хэзир жарық түседи», – дейди.
- ¹³ Егер өлилер мәканы мениң үйим болса,
Төсегимди қараңғылыққа салайын деп атырсам,
- ¹⁴ Қәбирге: «Сен мениң әкемсең», – десем,
Қуртларға: «Сизлер мениң анам хәм апа-қарындастарымсыз», – десем,
- ¹⁵ Онда мениң үмитимниң қайда болғаны?
Ким мениң үмитимди көре алады?
- ¹⁶ Үмитим мениң менен бирге өлилер мәканына бара ма?
Мениң менен бирге топырақ қойнына кире ме?

Он сегізінші бап

Билдадтың екінші сөзі

- 18** ¹ Сонда шуұахлы Билдад былай деп жууап берді:
- ² – Бундай сөзлерді айтыұды қашан тоқтатасызлар?
Ақылға келиңдер, соңынан сөйлесеміз.
- ³ Аюп, сен не үшін бизлерді хайұан деп санап тұрсаң?
Не үшін көзіңе ақмақ болып көринип тұрмыз?
- ⁴ Ғәзеп пенен өз жаныңды жаракатлап атырсаң,
Сени деп жер бети қаңырап қалып,
Жартастар өз орнынан қозғалыұы керек пе?
- ⁵ Дурыс, залымның оты сөнеди,
Хәтте, ушқыны да қалмайды.
- ⁶ Шатырындағы жақтылық қараңғылыққа айланады,
Жоқарысында тұрған шырасы да өшип қалады.
- ⁷ Кең қәдемлери қысқарып,
Өз жобаларының құрбанына айланады.
- ⁸ Өз аяқлары оны торға жетелеп,
Өзи барып, шуқырға түседі.
- ⁹ Дузақ оны табанынан қысып алып,
Тор оны бекем услап алады.
- ¹⁰ Ол ушын жерге бир дузақ жип қойылған,
Жолында оны қақпан күтпекте.
- ¹¹ Жән-жағынан қорқыныш оның зәрресин ушырып,
Хәр адымында изинен куұып жүреді.
- ¹² Оның күши ашлықтан таұысылып,
Сүрниккен жеринде апат та күтип турады.
- ¹³ Кеселлик оның терисин кемиреди,
Аұыр қәстелик оның мүшелерин жеп таслайды.
- ¹⁴ Оны қәуипсиз шатырынан суұырып алып,
Қорқыныш патшасының алдына алып барады.
- ¹⁵ Залымның шатырын өрт жалмайды,
Ол жасаған үйге ыссы күкирт жаұады.
- ¹⁶ Оның тамырлары қурғап, кеұип,
Шақалары куұрап қалады.
- ¹⁷ Жер бетинде ол еске алынбай,
Көшелерде оның ағы өшеді.
- ¹⁸ Ол жарықтан түнекке айдалып,
Бул дүньядан куұып жибериледи.
- ¹⁹ Халық арасында оннан ул да, ақлық та қалмайды,
Ол жасаған жерде ҳеш кими қалмайды.
- ²⁰ Батыстағылар оның тәғдиринен қорқынышқа түседі,
Шығыстағыларды қорқыныш бийлеп алады.
- ²¹ Аұа, жаұызлардың жасайтуғын жери усы аұхалға түседі,
Қудайды танымайтуғынлардың мәканы усындай болады.

Он тоғызыншы бап

Аюптың жуабы

- 19** ¹ Сонда Аюп былай деп жуаап берди:
- ² – Қашанға шекем мени қыйнап,
Сөзлериңиз бенен мени езесиз?
- ³ Мине, мени он мәрте кемситиңиз,
Азар бере бериўге уялмайсызлар ма?
- ⁴ Егер мениң кәтелескенім ырас болса,
Онда ол мениң мойнымда.
- ⁵ Өзлериңизди меннен жоқары қойып,
Шерменде болғанымды бетиме бассаңыз,
- ⁶ Онда билип қойың: Қудай маған нахақлық қылды,
Өз торын үстиме таслады.
- ⁷ Мен: «Бул – зорлық», – деп бақырсам да, хеш ким жуаап бермейди.
Жәрдемге шақыраман, бирақ әдалатлық жоқ.
- ⁸ Қудай жолыма бөгет қойды, өте алмайман,
Сокпақларымды қараңғылыққа бүркеди.
- ⁹ Ол мени абырайымнан журдай қылып,
Басымнан тажымды шешип алды.
- ¹⁰ Мени жән-жақтан қырып жойды, тамам болдым,
Ағашты суўырғандай етип, үмитимди түп-тамыры менен суўырып алды.
- ¹¹ Оның ғәзеби маған қарсы қайнамақта,
Ол мени душпан деп санайды.
- ¹² Оның ләшкерлери де маған қарсы атланып,
Мени қамал қылыў нийетинде,
Шатырым әтирапына орда құрды.
- ¹³ Қудай туўысқанларымды меннен узақластырып,
Жақынларымды жат қылды.
- ¹⁴ Ағайин-туўғанларым меннен жүз бурды,
Досларым мени умытты.
- ¹⁵ Қонақларым да, шорыларым да,
Мени жат санап,
Өзге адамдай қарасады.
- ¹⁶ Хызметшимди шақырсам, жуаап бермейди,
Оған жалыныўым керек.
- ¹⁷ Хаялым демимнен тиксинеди,
Туўысқанларым меннен жеркенеди.
- ¹⁸ Хәтте, кишкене балалар да мени кемситеди,
Орнымнан турсам, үстимнен күледі.
- ¹⁹ Жақын досларым меннен жеркенеди,
Сүйгенлерім меннен жүз бурды.
- ²⁰ Тери хәм сүйегимнен басқа хеш нәрсем қалмады,
Тәнимде шықпас жаным ғана бар.
- ²¹ Маған ашының, хәй досларым, маған ашының!
Себеби мени Қудай урды!

- 22 Неге Қудай сыяклы сизлер де изимнен қалмайсызлар?
Етиме еле тоймадыңыз ба?
- 23 Қәне енди, сөзлерим жазып қойылса,
Орама китапқа жазып қалдырылса!
- 24 Темир қәлем хәм қорғасын менен,
Тасқа ойылып мәңгиге қалса!
- 25 Бірақ мен билемен, Әменгерим тири,
Ақырында Ол мен ушын жер бетине келип турады.
- 26 Денем бузылып кеткеннен кейин болса да,
Усы денем менен Қудайды көремен,
- 27 Оны мен өзим көремен! Оны көретуғын басқаның емес, мениң өз көзлерим
болады.
Жүрегим^f қанамнан шығып баратыр!
- 28 Егер сизлер: «Бизлер оны қалай қуўдалаймыз,
Ақыры, мәселениң түп-тамыры онда ғой», – десеңиз,
- 29 Онда қылыштан қорқың,
Себеби Қудайдың ғәзеби басыңызға қылыш дөндиреди,
Сонда хүким етиўшиниң бар екенин көресиз.

Жигирмаланшы бап

Софардың екінши сөзи

- 20** ¹ Сонда наамалы Софар Аюпқа былай деди:
- 2 – Қәўетерли пикирлерим мени жуўап бериўге мәжбүр етпекте,
Себеби мен қатты тынышсызланып турман.
- ³ Мен кеўлиме тийетуғын айыплаўларыңды еситип турман,
Сонлықтан ақылым мен ушын жуўап бермекте.
- ⁴ Билмес пе едиң әйемнен бери,
Адамзат дүньяға келгенли бери,
- ⁵ Залымның шадлығы узаққа созылмады,
Қудайсыздың қуўанышы бир сәтлик ғана.
- ⁶ Оның көкиреги көклерге жетип,
Басы бултларға тийсе де,
- ⁷ Ол өзиниң дәреті киби мәңгиге жоқ болады.
Оны көргенлер: «Ол қай жерде?» – деп сорайды.
- ⁸ Ол көрилген түс сыяклы ғайып болады, оны ҳеш ким таба алмайды,
Түнде көринген елестей жоғалып кетеди.
- ⁹ Оны көрген көзлер енди көрмейди,
Үй-ишиндегилерге қайтып көринбейди.
- ¹⁰ Оның балалары кәмбағаллардан мехир күтеди,
Урпақлары тартып алған мал-дүньясын қайтарып береді.
- ¹¹ Денесин толтырған жаслық жигери,
Оның менен бирге топырақта жатады.
- ¹² Жаманлық оның аўзында татлы көринип,
Оны тилиниң астына жасырса да,

^f19.27 Жүрегим – сөзбе-сөз: бөтекелерим.

- 13 Оны қадирлеп, жибермей,
Аўзында услап турса да,
- 14 Ол асқазанда айнып,
Ишинде жыланның уўына айланады.
- 15 Ол жутқан байлықтарын қайтарып қусады,
Қудай оларды асқазанынан шығарып алады.
- 16 Ол жыланның уўын сорыйды,
Зәхәрли қара жылан оны шағып өлтиреди.
- 17 Ағар суўлардың, сүт хәм пал ағып турған дәрьялардың,
Рәхәтин көре алмайды.
- 18 Мийнет пенен ерискенлерин жемей атырып, қайтарып береді,
Саўдадан тапқан пайдасынан ләззет алмайды.
- 19 Себеби ол кәмбағалларды езип, оларды көзге илмеді,
Өзи салмаған үйлерди тартып алды.
- 20 Нәпсикаўлығы тынышлық бермегенликтен,
Өзи унататуғын нәрселердің хеш қайсысын сақлап қала алмайды.
- 21 Ашкөзлигинен хеш нәрсе қалдырмайды,
Сонлықтан абаданлығы узаққа созылмайды.
- 22 Дәўлетли ўақтында басына апат келеді,
Апатшылықлар оны жоқ қылады.
- 23 Қарнын қампайтып толтырып болғанда,
Қудай оған лаўлаған гәзебин шашып,
Үстине гәзебин жаўындай жаўдырады.
- 24 Залым темир қуралдан қашып кетсе де,
Оны қола оқ тесип өтеді.
- 25 Атылған оқ арқасынан шығады,
Өтин тесип өткен ушы жылтырап турады,
Өлим қәўпи оны бийлеп алады.
- 26 Қара түнек оның гәзийнелерин күтпекте,
Адам жақпаған от оны жалмайды,
Шатырында қалған соңғы нәрселерин де жағып жоқ қылады.
- 27 Аспан оның айыбын әшкара етеді,
Жер оған қарсы бас көтереди.
- 28 Оның үйиндеги байлығы жоқ болады,
Қудайдың қәхәрленип, жазалайтуғын күни хәммеси селдей болып ағып кетеді.
- 29 Мине, залымның Қудайдан алатуғын пайы усы,
Қудайдың оған беретуғын мийрасы усы.

Жигирма биринши бап

Аюптың жуўабы

- 21** ¹ Сонда Аюп былай деп жуўап берди:
- ² – Сөзлеримди дыққат пенен тыңлаң,
Усы сизлердің маған берген тәселлеңиз болсын.
- ³ Сабыр қылың, мен де сөйлейин,
Сөйлеп болғанымнан кейин мазақ қыларсыз.
- ⁴ Маған келсек, мен не адамға арыз қылып атырман ба?

- Не ушын шыдамсызланбайын?
- 5 Жағдайыма қараңдар, дененіз түршигеді,
Аўзыңызды қолларыңыз бенен жаўың.
- 6 Жағдайымды ойласам, қорқыныш бийлеп алады,
Денемді қалтыратпа басады.
- 7 Залымлар не ушын жасаўын даўам етеді,
Қартайып, хәтте, күш-ғайраты арта береді?
- 8 Балалары саў-саламат дөгерегінде,
Урпақлары көз алдында жүреді.
- 9 Үйлери қәуіпсіз, қорқыўсыз жасайды,
Қудайдың хасасы үстине дөнбес.
- 10 Буғаларының төл қойыўы хеш босқа кетпес,
Сыйырлары бузаўлайды, хеш иш тасламас.
- 11 Балаларын сүріў киби шығарып жиберер,
Перзентлери аяқ ойынға түсер.
- 12 Дәп хәм лира сестине қосылып, қосық айтар,
Сыбызғы сестине қосылып, кеўил көгерер.
- 13 Өмирлери заўқы-сапа менен өтип,
Өдилер мәканына тынышлық пенен кетер.
- 14 Сонда да залымлар Қудайға былай деп айтар: «Бизлерди тыныш қой!
Сениң жолларыңды билиўди қәлемеймиз,
- 15 Саған хызмет ететуғындай Қүдирети күшли Қудай, Сен ким болыпсаң?
Саған дуға етиўден бизге не пайда? ».
- 16 Деген менен, олардың абаданлығы өз қолының иси емес,
Залымлардың ой-қияллары меннен аўлақ болсын!
- 17 Қашан залымлардың шырағы сөнген еді?
Қашан олардың басына апат дөнген еді?
Қашан Қудай оларға ғәзеппенип, жазалаған еді?
- 18 Қашан олар жел ушырған сабандай,
Ямаса даўыл ушырған қаўықтай болған еді?
- 19 Сизлер: «Олардың гүналары ушын балаларын жазалайды», – дейсизлер,
Оннан да, Қудай олардың өзлерин жазаласын,
Бул оларға сабақ болады.
- 20 Олар опат болғанларын өз көзлери менен көрсин,
Қүдирети күшли Қудайдың ғәзебин татсын.
- 21 Себеби өмири таўысылғаннан кейин,
Изинде қалған хожалығына не болса да, оларға бәри бир емес пе?
- 22 Бирақ, ең жоқарыдағыларды да хүким ететуғын Қудайға,
Ким ақыл үйрете алады?
- 23 Биреў өлгенинше, күшке толысар,
Тыныш хәм қайғысыз жасар,
- 24 Денесин май басып,
Сүйеклери кемик болар.
- 25 Екиншиси қайғыға батып,
Өмирден жақсылық көрмей өтип кетер.
- 26 Ақырында, олар топырақта бирге жатар,
Екеўи де қуртка жем болар.
- 27 Аўа, мен сизлердің ойыңызды билемен,

- Нийетиңіз маған зыян келтиріуі екенін де білемен.
- 28 Сізлер: «Сол ақсүйек адамның үйі қай жерде?
Залымлардың шатырлары қай жерде?» – дейсіздер.
- 29 Жолаушылардан сорамадыңыз ба?
Олар берген гууалықтарды қабылламадыңыз ба?
- 30 Залым адам бәле келген күні аман қалады,
Гәзеп күні оған қутылуы үшін жол ашылады.
- 31 Жүрген жолын кім оның бетіне айтады,
Қылмыстары үшін кім оған жаза береді?
- 32 Ол қабірге қойылғанда,
Қабірінің басында гүзетші тұрады.
- 33 Хәмме адамлар оның ізіне ереді,
Алдында жүргенлердің де сан-санағы жоқ.
Гөрдің топырағы да оған жағымлы болады.
- 34 Бос гәплеріңіз бенен мени қалай жубатасыз?
Берген жууапарыңыздың хәммеси жалған.

Жигирма екінші бап

Әлифаздың үшінші сөзі

- 22** 1 Сонда теманлы Әлифаз былай деди:
- 2 – Адам Құдайға пайда келтіре ала ма?
Хәтте, ең ақыллы адам да Оған пайда келтіре алар ма еді?
- 3 Сениң әдиллігіңнен Құдирети күшлі Құдай не ләззет алады?
Пәк өмір тәрзіңнен Оған не пайда?
- 4 Құдайдың сени жазалауы, хұкім етіуі,
Оннан қорққаның үшін ба?
- 5 Керісінше, сениң жауызлығың ұллы,
Гүналарың шексіз болғанлықтан емес пе?
- 6 Себебі сен тууысқанларыңнан жөнсіз кепілік алдың,
Кийімлерін шешіп алып, жалаңаш қалдырдың.
- 7 Шөллегенге суу бермедің,
Аш болғанға нан бермедің.
- 8 Билегиңнің күші менен үлкеге ийелік еттің,
Хұрметлі адам болып жасадың.
- 9 Бірақ жесір хаялларды қуры қол қайтардың,
Жетімлердің қол-қанатын қайырдың.
- 10 Сонлықтан әтирапыңды дузақлар орап алған,
Тосаттан сени қорқыныш баспақта.
- 11 Қараңғылық ишіндесең, көре алмайсаң,
Селлер сени ғарқ қылмақта.
- 12 Құдай көклерден де жоқарыда емес пе?
Жұлдызларға қара, олар қаншалли бийікте!
- 13 Бірақ сен: «Құдай не биледі?
Терең қараңғылық ишiнен хұкім ете ала ма?»
- 14 Қойыу бултлар Оны жасырып тұр, Ол бизлерді көрмейді,
Ол аспан гүмбезінде айланып жүр», – дейсең.
- 15 Сен не, залымлар жүрген,

- Ески жолды тупақшымысаң?
 16 Олар ўақтынан бұрын жоқ қылынды,
 Тийкарларын сел ағызып кетті.
 17 Олар Құдайға: «Бизлерди тыныш кой!
 Құдирети күшли Құдай бизлерге не қыла алар еди?» – деди.
 18 Бірақ олардың үйлерин берекетке толтырған Құдай еди ғой!
 Ал мен болсам, залымлардың нийетинен аўлақ боламан.
- 19 Әдиллер олардың қулағанын көрип, қуғанар,
 Айыпсызлар олардың үстинен күлип, былай дер:
 20 «Душпанларымыз жоқ қылынды,
 Мал-мүлки жанып, күл болды».
- 21 Құдай менен жарас, тынышлықта бол,
 Сонда берекет табарсаң.
 22 Құдайдың аўзынан шыққан көрсетпелерин қабыл етип,
 Сөзлерин жүрегінде сақла.
 23 Егер сен Құдирети күшли Құдайға қайта жүз бурсаң,
 Ески халыңа қайтарсаң.
 Шатырыңды нахақлықтан тазаласаң,
 24 Алтынды жердеги топырақтай,
 Офир алтынын сайдағы таслардай көрсең,
 25 Онда Құдирети күшли Құдайдың Өзи сениң алтының,
 Қымбатбаха гүмисиң болады.
 26 Сонда Құдирети күшли Құдайдан заўық аларсаң,
 Құдайға басыңды көтерип қарай аларсаң.
 27 Оған дуға ет, Ол сени еситеди,
 Сен де өзиң ўәде етип атағанларыңды бересең.
 28 Сонда нени нийет етсең, орынланар,
 Жолларыңа нур төгилер.
 29 Егер биреу аяқ-асты болса, сен: «Оны қоллай гөр», – деп айтасаң,
 Сонда Құдай кемкеуиллилерди қутқарады.
 30 Ол, хәтте, айыпшыларды да қутқарады,
 Олар сениң қолларыңның пәклиги себепли қутқарылар.

Жигирма үшінші бап

Аюптың жуўабы

- 23** ¹ Сонда Аюп былай деп жуўап берди:
² – Бүгин де айтар шағымым ашшы,
 Зарлағаныма қарамастан, Құдай аўыр жазалаўын даўам етпекте.
³ Ах, егер Оны қай жерден табыўды билсем еди!
 Ол тахтта отырған жерге бара алсам еди!
⁴ Арзымды Оның алдында баян етип,
 Аўзымды толтырып, дәлиллеримди айтар едим.
⁵ Оның маған беретугын жуўабын билип,
 Не айтажағын түсинер едим.
⁶ Ол уллы күши менен маған қарсы шығар ма еди?
 Яқ, Оның Өзи мени тыңлаған болар еди.
⁷ Әдил адам Оның менен пикир таласып билер еди,

Мен де Қазым тәрәпинен мәңгиге ақланар едим.

- 8 Бирақ шығысқа барсам, ол жерде Қудай жоқ,
Батысқа барсам да, Оны таба алмайман.
- 9 Арқада бир нәрсе ислесе, мен Оны көре алмайман,
Кублаға айланса да, Оны байқамайман.
- 10 Бирақ Қудай мен тутқан жолды жақсы биледи,
Ол мени сынаққа салғанда, алтындай пәк болып шығаман.
- 11 Себеби аяқларым адымба-адым Оның изинен жүрди,
Хеш жаққа бурылмай, Оның жолын туттым.
- 12 Аўзынан шыққан буйрықтарынан жүз бурмадым,
Оның сөзлерин күнделикли тамағымнан да үстин қойдым.
- 13 Қудай қарар шығарады, ким Оған қарсы шыға алады?
Ол нени кәлесе, соны қылады.
- 14 Мен ушын шығарған қарарын Ол ақырына шекем орынлайды,
Бундай нәрселер Онда еле көп.
- 15 Сонлықтан Оның дәрғайында хүрейим ушады,
Бул хаққында ойласам, Оннан қорқаман.
- 16 Қудай мени қоян жүрек қылып қойды,
Күдирети күшли Қудай мени қорқынышка салып қойды.
- 17 Бирақ жүзимди қаплаған тас түнек қараңғылық та,
Мениң даўысымды сөндире алмады.

Жигирма төртинши бап

24 ¹ Не ушын Күдирети күшли Қудай хүким ушын ўақыт белгилемейди?
Не ушын Оны танығанлар бул күнлерди хеш көрмейди?

- ² Залымлар шегара белгилерин жылжытып,
Өзлестирип алған сүриўлерин сол жайлаўларда бағады.
- ³ Жетимлердиң ешегин тартып алады,
Жесирлердиң өгизин кепилликке алады.
- ⁴ Жарлыларды жолдан куўып шығарады,
Үлкедеги барлық кәмбағаллар болса, олардан жасырыныўға мәжбүр болады.
- ⁵ Сонлықтан кәмбағаллар шөлдеги қуланлар сыяқлы, ерте иске шығып,
Балалары ушын қула дүзден аўқат излейди.
- ⁶ Олар азықларын басқалардың атызларынан топлайды,
Залымлардың жүзим бағынан қалған-қутқанларын терип алады.
- ⁷ Түнди кийимсиз, жалаңаш өткереди,
Суўықта жамылатуғын хеш нәрсеси жоқ.
- ⁸ Таўда жаўған жаўыннан үсти-басы сел болып,
Баспанасы болмағанлықтан, жылыныў ушын жартасларға тығылады.
- ⁹ Залымлар жесир хаялдың бөпесин көкирек сүтинен айырады,
Ал баласын қарызы ушын тартып алады.
- ¹⁰ Жарлылар кийимсиз, жалаңаш сандалып жүреди,
Аш қарынға бийдай дәстелерин тасыйды.
- ¹¹ Дийўаллап қоршалған жерде зәйтүннен май шығарады,
Искенжеде жүзим сығады, бирақ өзлери шөлден харыған.
- ¹² Қалаларда өлип баратырғанлар нала шекпекте,
Жарақатланған жанлар жәрдем сорап, пәрияд етпекте,

Бирақ, сонда да Қудай олардың жалбарынуыларына кеуіл бөлмейди.

- 13 Нурға қарсы бас көтеретуғынлар да бар,
Олар нурдың жолын танымас,
Оның соқпақларынан да жүрмес.
- 14 Жарлы хәм кәмбағалды өлтириу ұшын,
Қанхор күн батқанда аяққа турар,
Түнде болса, урлық қылар.
- 15 Бузықшылық қылыушының көзи ымырт жабылыуын күтер,
Ол: «Мени хеш ким көрмейди», – деп ойлап,
Жүзин жауып алар.
- 16 Қараңғылықта урылар үйлерди тонап,
Ал күндизлери өз үйлерине тығылып алар,
Олар нурдың не екенин билмес.
- 17 Себеби олар ушын азан өлимдей қойыу қараңғылық,
Ал түнектің қорқынышлары – олардың досты.
- 18 Бирақ ондай адамлар суу бетіндеги көбиктей тез жоқ болады,
Олардың жер бетіндеги үлесине нәлет жауған,
Хеш ким олардың жүзим бағына аяқ баспас.
- 19 Ыссы хауа хәм қурғақшылық қар сууларын сорып алғандай,
Өлилер мәканы да гүнакарларды өз қушағына алады.
- 20 Оларды, хәтте, қурсағына көтерген ана да ұмытады,
Қуртлар оларды хәз етип жейди,
Оларды артық хеш ким еслемейди,
Солай етип, нахақ адамлар ағаш киби сындырылады.
- 21 Залымлар перзенти жоқ, қақсал хаялға зулымлық қылар,
Жесирге хеш жақсылық қылмас.
- 22 Бирақ Қудай Өз күши менен күшлилерди жоқ қылар,
Олар беккем орналасып алса да, өмири ушын үмити болмас.
- 23 Қудай оларға кәуипсизлик берер, олар Оған сүйенер,
Бирақ Қудайдың көзлери олардың жолларында.
- 24 Олар бир демге көтерилип, кейин жоқ болар,
Төменлетилер, басқалар киби өлип кетер,
Масак сыяқлы куурап қалар».
- 25 Солай емес пе? Жалған деп, ким мени айыплай алады?
Ким мениң гәплеримнің бос екенин көрсете алады?

Жигирма бесінши бап

Билдадтың үшінши сөзи

25 ¹ Сонда шууахлы Билдад былай деди:

- ² – Қудайда бийлик бар хәм Ол айбатлы!
Ол Өзиниң бийик аспанында тынышлық орнатқан.
- ³ Оның ләшкерлерин санауға сан жете ме?
Ол жақтылығын кимнің үстине түсирмейди?
- ⁴ Сонда инсан Қудайдың алдында қалай әдил бола алады?
Хаял затынан тууылған қалай пәк бола алады?
- ⁵ Хәтте, Қудайдың нәзеринде ай да жарық емес,

Жулдызлар да пәк емес.

- ⁶ Солай екен, инсан Қудайдың көзине қурт сыяқлы,
Адам баласы күйе қурты сыяқлы көринер.

Жигирма алтыншы бап

Аюптың жууабы

- 26** ¹ Сонда Аюп былай деп жууап берди:
- ² – Ах, хәлсизге сен қалай жәрдем бердің!
Күшсизге қалай мәдет бердің!
- ³ Ақылсызға қалай мәсләхәт бердің!
Даналықты қалай терең түсіндире алдың!
- ⁴ Бул сөзлерди айтыўға саған ким жәрдем берди?
Сен арқалы сөйлеген кимнің руўхы?
- ⁵ Суўлардың хәм олардағы тиришиликтиң астында мәкан басқан,
Өлилердин руўхлары титирейди.
- ⁶ Өлилер мәканы Қудайдың алдында жалаңаш,
Набыт болыў мәканының да жапқышы жоқ.
- ⁷ Қудай көклердин арқа тәрәпин бослыққа жайып қойды,
Жерди де бослыққа асып қойды.
- ⁸ Ол суўларды Өз бултларының ишине салып қойды,
Бирақ бултлар суўлардың аўырлығынан жырттылып кетпейди.
- ⁹ Ол тахттың үстин жаўып қойып,
Үстине Өз бултларын жайды.
- ¹⁰ Суўлардың бетин шегаралап сызып,
Жақтылықты қараңғылықтан айырды.
- ¹¹ Қудай абай еткенде,
Аспанның сүтинлери қалтырасып, титиреседи.
- ¹² Ол Өз күши менен теңизди тынышландырды,
Өз ақылы менен теңиз айдархасы Рахабты жоқ қылды.
- ¹³ Өз деми менен бултларды қуўып, аспанды ашық қылды,
Қоллары менен қашып баратырған үлкен жыланды жоқ қылды.
- ¹⁴ Бул Оның ислериниң кишкене бир бөлеги ғана,
Ол хәкқында еситкенлеримиз сыбырлап айтылғандай жүдә аз.
Оның құдиретиниң гүркиреўин ким түсине алады?

Жигирма жетинши бап

- 27** ¹ Аюп тартысыўын даўам етип, былай деди:
- ² – Хуқықымнан махрум еткен тири Қудай хақы,
Жанымды хәсиретке толтырған Құдирети күшли Қудай хақы ант ишемен:
- ³ Геўдемде жаным бар екен,
Қудай берген дем мурнымда екен,
- ⁴ Аўзымнан нахақ сөз шықпайды,
Тилим жалған сөз айтпайды.
- ⁵ Сизлерди хеш қашан хәк деп тән алмайман,
Өлгенимше, пәклигимнен бас тартпайман.
- ⁶ Әдиллигимде беккем турып, оннан хасла жүз бурмайман,
Тири екенмен, хұжданым мени айыппамас.

- 7 Душпанымның басына залымның күні,
Қарсыласымның басына нахақтың күні түссін.
- 8 Себеби Қудай қудайсыздың жанын алып, оны жоқ қылғанда,
Онда қандай үміт қалады?
- 9 Қудайсыздың басына апатшылық түскенде,
Қудай оның дад салып жылағанын есiте ме?
- 10 Ол құдирети күшлi Қудайдан заўық ала ма?
Бәрқулла Қудайды шақыра ала ма?
- 11 Қудайдың құдирети хаққында сизлерге үйретемен,
Құдирети күшлi Қудайдың нийетин сизлерден жасырмайман.
- 12 Хаcлында, булардың хәммесин өзлериниз көрдиңиз,
Онда неге хәммениз мәниссиз сөзлерди сөйлей бересиз?
- 13 Залым адамның Қудайдан алатуғын үлесi,
Қысым көрсетиўшинин Құдирети күшлi Қудайдан алатуғын мийрасы мынаў:
- 14 Оның балалары қаншелли көп болса да,
Олар қылыштан қырылып кетеди,
Урпақларының жеткиликли тамағы болмайды.
- 15 Тири қалғанлары кеселликтен өлип, көмиледи,
Жесир қалған хаяллары жоқлаў айтып, жыламайды.
- 16 Жаўыз адам жердиң шаңындай мол гүмис жыйнаса да,
Ылайдай мол кийим-кеншек топласа да,
- 17 Оның топлағанларын әдиллер кийеди,
Айыпсызлар гүмислерди белисип алады.
- 18 Жаўыздың салған үйи өрмекшиниң аўындай,
Гүзетшиниң шертегиндей хәлсиз болады.
- 19 Ол бай болып, уйқыға кетеди, бирақ артық ондай болмайды.
Көзин ашқанда, байлығы жоқ болып шығады.
- 20 Қорқыныш оны сел киби басады,
Түнде дүбелей ушырып кетеди.
- 21 Шығыс самалы оны ушырып алып кетип,
Ол көзден ғайып болады.
Оны өз орнынан сыпырып таслайды.
- 22 Самал аяўсыз оған тасланар,
Ол самалдың күшинен кашыўға урынады.
- 23 Самал оның үстинен күлип, колларын шапалақлап,
Өз орнынан изинен ысқырады.

Жигирма сегизинши бап

Даналық хаққында жыр

- 28** ¹Мине, гүмис қазып алынатуғын кәнлер,
Алтынды тазартатуғын орынлар бар.
- ²Темир жерден қазып алынады,
Мыс та тастан балкытып алынады.
- ³Кәнши қараңғылыққа шек қояды,
Жер астының узақ шетине барып,
Түнек хәм қойыў қараңғылықтан қазылма излейди.
- ⁴Ол адам жасайтуғын жерлерден узақта,
Адам аяқ баспайтуғын жерлерде қудық қазып,

- Хәммеден узақта жипке асылып, тербеліп турады.
- 5 Жер бетине келсек, оннан азық-ауқат өніп шығады,
Ал жер асты болса, жандырылғандай астан-кестен болып атыр.
- 6 Оның таслары лазуриттің меканы,
Топырағында алтын бар.
- 7 Жыртқыш қуас кәнге баратуғын жолларды билмейди,
Сунқардың көзі оған түспейди.
- 8 Жабайы хайуанлар ол жерлерге аяқ баспаған,
Арыслан да ол жерлерден жүрмеген.
- 9 Адам жартастарды сындырып,
Тауларды түп-тамыры менен қопарып таслайды.
- 10 Ол жартастар арасынан жол ашады,
Көзлери хәр бир бахалы нәрсени көреді,
- 11 Адам дәрьялардың сағасын табады,
Жасырын болғанларды жақтылыққа шығарады.
- 12 Бирақ даналықты қаяқтан табыуға болады?
Ақылдың меканы қай жерде екен?
- 13 Адамзат оның қадирин билмес,
Тирилер әлеминен оны таба алмас.
- 14 Терең суулар: «Ол менде емес», – дер,
Теңіз де: «Ол мениң жанымда да емес», – дер.
- 15 Оны сап алтынға сатып ала алмайсан,
Қунын гүмис пенен де төлей алмайсан.
- 16 Даналық Офир алтыны менен де,
Қымбатбаха оникс хәм лазурит пенен де бахаланбас.
- 17 Ол алтын менен де, кристалл менен де салыстырылмас,
Сап алтын буйымға да алмастырылмас.
- 18 Маржан хәм яшманы айтпай-ақ қояйық,
Даналық яқыттан да қымбат турады.
- 19 Қуш хризолити де оған салыстырылмас,
Сап алтын менен де оның қуны өлшенбес.
- 20 Даналық қайдан келеді?
Ақылдың меканы қай жерде екен?
- 21 Ол барлық тири жанлардың көзинен жасырынған,
Көктеги қулардан да сыр сақланған.
- 22 Набыт болыу меканы хәм өлим:
«Биз ол хәққында тек мыш-мыш еситтик», – дейди.
- 23 Даналыққа барар жолды Қудай түсинеди,
Оның меканын тек Ол биледи.
- 24 Себеби Ол жердің шетлерине дейин көз салар,
Көклердің астындағылардың хәммесин көрер.
- 25 Ол самалға күш берип,
Суулардың өлшемин белгилеп бергенде,
- 26 Ол жауын ушын қарар шығарып,
Жылдырым ушын жол белгилегенде,
- 27 Ол даналықты көріп, оны бахалады,
Оны тексерип, тастыйықлады.
- 28 Соңынан адамға: «Хәқықаттан да, Жаратқан Ийеден қорқыу – бул даналық,

Жаўызлықтан аўлақ болыў – бул ақыллылық», – деди.

Жигирма тоғызыншы бап

Аюптың өткен өмирин ансаўы

- 29** ¹ Аюп сөзин даўам етип былай деди:
- ² – Қәне енди, өткен айлар,
Кудай мени қорғап-сақлаған күнлер қайтып келсе еди!
- ³ Сол ўақытлары Оның шырасы басым үстінде жарқырап,
Оның нуры менен қараңғылықты қәўипсиз кесип өтер едим!
- ⁴ Аўа, өнип-өскен күнлерим,
Кудайдың дослығы шатырымды қорғап турған күнлер қайтып келсе еди!
- ⁵ Сол күнлери Қудирети күшли Кудай еле мениң менен бирге болып,
Балаларым да этирапымда еди.
- ⁶ Үйимде ағарғаным мол болып,
Жартас мен ушын зәйтүн майын дәрья қылып ағызар еди.
- ⁷ Қала дәрўазасы алдына барып,
Майдандағы орныма отырмақшы болғанымда,
- ⁸ Жаслар мени көрип жол берер,
Жасы үлкенлер де орнынан турар еди.
- ⁹ Басшылар да сөйлеўин тоқтатып,
Қоллары менен аўызларын басар еди.
- ¹⁰ Ақсүйеклердің де даўысы сөнип,
Тиллери таңлайына жабысып қалар еди.
- ¹¹ Мени тыңлағанлар маған рахмет айтар еди,
Мени көргенлер мени мақтар еди.
- ¹² Себеби мен нала шеккен жарлыны да,
Жәрдемге мүтәж жетимди де қутқарар едим.
- ¹³ Өлим төсегинде жатырғанлар маған пәтиясын берер еди,
Жесир хаяллардың жүреги де мен берген жәрдемнен қуўанышқа толар еди.
- ¹⁴ Әдилликти кийим киби кийип алдым,
Әдалатлық шапаным хәм сәллемдей еди.
- ¹⁵ Соқырға көз,
Майыпқа аяқ болдым.
- ¹⁶ Жарлыларға әкелик қылдым,
Өзим танымаған адамның даўын да әдиллик пенен шешип бердим.
- ¹⁷ Нахақлардың жақларын сындырып,
Олжасын аўзынан тартып алар едим.
- ¹⁸ Сонлықтан мен былай ойлар едим: «Күнлерим қум киби көп болады,
Мен өз ошағымның басында жан беремен,
- ¹⁹ Себеби мен тамыры суўға тийип турған,
Шақаларына түн бойы шық түсип туратуғын терек яңлыман.
- ²⁰ Атақ-абырайым өсе береді,
Қолымдағы оқ жай жаңалана береді».
- ²¹ Адамлар маған сабырлылық пенен қулақ салып,
Кенеслеримди үнсиз тыңлар еди.
- ²² Мениң сөзлеримнен кейин хеш ким гәп қоспас еди,

- Сөзлерим оларға майдай жағар еди.
 23 Олар мени жаўынды күткендей күтер еди,
 Сөзлеримди бәхәрдеги жаўынды симирген жер сыяклы симирер еди.
 24 Оларға күлип қарасам, көзлерине исенбес еди,
 Жүзимдеги нурдан олар жигерленер еди.
 25 Оларға бас болып, жол көрсетип отырар едим,
 Ләшкерлери арасындағы патша сыяклы,
 Жылағанларды жубататуғын адам болып жасадым.

Отызыншы бап

Аюптың өзиниң хорланып атырғаны хаққында айтыўы

- 30** ¹Мине енди, өзимнен жасы киши болғанлар үстимнен күлип отыр.
 Олардың әкелерин сүриўимди қорыйтуғын ийтлердиң жанына қойыўға да
 ылайық көрмес едим.
 2 Олардың қолларындағы күштен маған не пайда?
 Олар күш-қуўаттан айырылған.
 3 Жокшылық пенен ашылықтан қурыған,
 Олар түнде шөлде хәм елсиз жерлерде шөп тамырын кемиреди.
 4 Путалардың түбинен ашшы шөплер тереди,
 Теректиң тамыры – олардың аўқагы.
 5 Олар халық арасынан қуўып жиберилген,
 Урыларға бақырғандай, олардың изинен бақырады.
 6 Олар сайлардың жыраларында,
 Жердеги шуқырларда хәм жартастардағы үңгирлерде жасаўға мәжбүр.
 7 Олар путалар арасында улысып,
 Шатлы путалар астында топланады.
 8 Олар ақмақ, ата-теги белгисиз адамлардың уллары,
 Оларды елден қамшылап қуўып шыққан.
 9 Енди болса, мен олардың балаларының қосығына айландым,
 Олар ушын күлки болдым.
 10 Олар меннен тиксинип, жаныма жоламайды,
 Бетиме түкириўден де тартынбайды.
 11 Себеби Қудай мениң оқ жайымның жибин босатып жиберип, мени жерге урғаны
 ушын,
 Олар мениң алдымда өзлерин жылаўлай алмайтуғын болды.
 12 Бул гәззаплар мениң оң қапталымнан хүжим қылып,
 Аяқларымнан шалып,
 Өзлериниң набыт қылатуғын жолын маған қарсы таярлайды.
 13 Олар жолымды тосып,
 Басыма түсетуғын апатшылықты тезлетеди,
 Оларды тоқтататуғын хеш ким жоқ.
 14 Олар омырылған үлкен тесиктен жапырылып кирип,
 Топандай үстиме бастырады.
 15 Мени қорқыныш басқан,
 Абырайым самалға суўырылғандай ушып кетти,
 Дәўлетим де булт киби өтип кетти.
 16 Енди жаным мени тәрк етпекте,
 Қайғылы күнлер мени қоршап алды.

- 17 Түни менен сүйеклерім сырқырап,
Азары тынымсыз жанымды жейди.
- 18 Құдай қәхәр менен кийимімнен ушлап,
Шапанымның жағасы сыяқлы мени қылқындырады.
- 19 Құдай мени ылайға ылақтырды,
Мен шаң хәм күлге айландым.
- 20 О Құдай, Саған жалбарынаман, маған жууап бермейсең,
Аяққа турсам, маған тек қарап тұрасаң.
- 21 Маған рехімсіз болып кеттің,
Өз күш-қууатың менен мени кууғын қылып атырсаң.
- 22 Қуйын менен мени көтеріп алып, ылақтырып,
Дауылдың ишинде анда-мында зыңғытасаң.
- 23 Аўа, мени өлімге,
Барлық тири жан ушын тайынланған үйге алып баражағыңды билемен.
- 24 Азап шегіп, жәрдем сорап, пәрияд еткенге,
Хеш ким қарсы қол көтермес!
- 25 Күни аўыр болғанлар ушын мен жыламадым ба?
Жарлылар ушын жаным ашымады ма?
- 26 Бірақ мен жақсылықтан үмит қылсам, жаманлық келди,
Жақтылықты күтсем, түнек келди.
- 27 Жүрегім астан-кестен, тыным билмейди,
Басыма қайғылы күнлер түскен.
- 28 Қарайып кеттім, бірақ қуаштан емес,
Жыйын арасында турып, жәрдем сорап, пәрияд етемен.
- 29 Мен шағаллардың тууысқаны,
Үкилердің жолдасы болдым.
- 30 Терім қарайып, түлеп түспекте,
Сүйеклерім ыссылықтан күйемкте.
- 31 Лирамның дауысы жоқлау айтқанлардың,
Сыбызғымның дауысы жылағанлардың дауысына айланды.

Отыз биринши бап

Аюптың соңғы рет өз айыпсызлығын айтыуы

- 31** ¹ Қызларға кумарланып қарамау ушын,
Көзлерім менен келісім дүздім.
- ² Себебі аспандағы Құдайдан алатуғын пайым не болады?
Жоқарыдағы Құдирети күшли Құдайдан берілген мийрасым не болады?
- ³ Ол әдалатсызлардың басына апат,
Жауызлық қылғанлардың басына бәле жаудырмай ма?
- ⁴ Ол мениң жолларымды көріп,
Хәр бир адымымды санамай ма?
- ⁵ Егер мен жалған жолдан жүріп,
Аяғым хийлеге асықса,
- ⁶ Құдай мени тууры тәрезиге тартсын,
Хәм Ол мениң пәклигимди билсин.
- ⁷ Егер аяқларым тууры жолдан тайған,
Жүрегім көзлеріме бойсынған,

- Ямаса қолларым ҳарамланған болса,
8 Онда еккен егинимнің өнімін басқалар жесін,
Егинлерім тамыры менен суұырылып қалсын.
- 9 Егер бір хаял арқалы жүрегім азғырылса,
Қоңсымның қапысы алдында оның хаялын аңлыған болсам,
10 Онда менің хаялым басқаның бийдайын тартсын,
Басқа еркеклер оның менен жатсын.
- 11 Ақыры, бул жеркенишли жынаят,
Хүкім қылынатуғын гүна.
12 Сондай іслер набыт болыу меканына дейін жандырып баратуғын от болып,
Пүткіл егинимді тамыры менен күйдіріп жиберер еді.
- 13 Егер қул хәм шорыларым маған арыз қылғанда,
Мен оларға әдалатсызлық қылған болсам,
14 Онда Қудай орнынан турғанда, мен не қыламан?
Ол есап сорағанда, Оған не деп жууап беремен?
15 Мени анамның курсағында жаратқан, оларды да жаратпады ма?
Бизлерге қурсақта пишим берген бір Қудай емес пе?
- 16 Егер мен жарлылардың тилегін орынламаған,
Жесірлердің үмитін пушка шығарған болсам,
17 Ямаса нанымды бір өзім жеп,
Жетімлер менен бөліспеген болсам,
18 Жаслығынан жетімлерге әкелик қылып келдім,
Өмір бойы жесірлерге ғамхорлық қылдым.
- 19 Егер кийими болмағаны ушын жан беріп атырғанды,
Ямаса жамылатуғын нәрсесіз қалған жарлыны көріп,
20 Оларға қойларымның жүнінен кийім кийгизбеген болсам,
Олар да жүректен маған алғыс айтпаған болса,
21 Қазыханада сөзімнің өтетуғынына көзім жетіп,
Жетімге қол көтерген болсам,
22 Онда қолларым ийнимнен жулынып түсіп,
Бууынларынан бөлініп қалсын.
- 23 Себеби мен Қудайдан келетуғын апаттан қорқатуғын едім,
Қудайдың уллылығын биле тура, ондай ис қыла алмас едім.
- 24 Егер алтынға үмит байлаған болсам,
Ямаса сап алтынға: «Сен – менің үмитімсең», – деген болсам,
25 Байлығымның моллығына,
Көп нәрсеге қол жеткізгеніме мақтанған болсам,
26 Жарқырап турған қуяшқа қарап,
Жымыңлаған айдың жүргеніне қарап,
27 Жүрегім иштей азғырылып,
Қолларымды сүйіп, оларға қарай жайып табынған болсам,
28 Бул да хүкімге ылайықлы гүна болар еді.
Себеби мен көктегі Қудайға опасызлық қылған болар едім.
- 29 Егер душпанымның жығылғанын көріп, сүйінген,
Апатшылыққа дуушар болғанын көріп, кууанған болсам,
30 Оларды ғарғау арқалы,

- Аўзыма гүна іслеўге жол қоймадым.
- 31 Егер шатырымдағылар; «Аюп берген гөштен жеп,
Қарнын тойғызбаған бар ма?» – деп сорамаған болса,
- 32 Ҳеш бір жолаўшы көшеде түнемес еди,
Себеби қапым олар ушын бәрқулла ашық еди.
- 33 Егер басқаларға уксап, қылмысымды жасырған,
Айыпларымды сыр сақлаған болсам,
- 34 Онда мен аламаннан қорққаным ушын,
Урыўласларымның қыйнаўынан қорққаным ушын,
Үндемей, қапыдан сыртқа шықпаған болар едим.
- 35 Қәне, мени тыңлайтуғын бیرهў болса еди!
Мине, мен айтқанларымды тастыйықлап, мөрледім.
Құдирети күшли Қудай маған жуўап берсин!
Қәне енди, душпаным айыплаўын жазып, қолыма берсе еди!
- 36 Сөзсіз, оны ийнимде көтерип,
Басыма таждай етип, кийіп жүрер едім!
- 37 Мен Қудайға атқан ҳәр бір адымымның есабын берер едім,
Ханзада киби Оған жақынласар едім.
- 38 Жерім маған қарсы пәрияд еткен болса,
Оның қарықлары да бирге нала қылған болса,
- 39 Пулын төлемей зүрәэтин алған болсам,
Оның ийелериниң өлимине себепши болған болсам,
- 40 Онда бийдай орнына тикен,
Арпа орнына жабайы шөплер өсіп шықсын.

Солай етип, Аюптың сөзи ақырына жетти.

Отыз екінші бап

32¹ Аюп өз нәзеринде ҳақ болғанлықтан, үш достысы оның менен тартысыўды тоқтатты. ² Бирақ Аюп өзін ақлап, Қудайды айыплағаны ушын, Рам әўладынан, Буз тийресинен болған Барахел улы Элихудың Аюпка ашыўы келди. ³ Сондай-ақ, Аюпты айыплағаны менен, оған жөнли жуўап қайтара алмағаны ушын, оның үш достысына да ашыўы келди. ⁴ Элиху Аюп пенен сөйлесиў ушын өзиниң гезегин күтті. Өйткени басқалардың жасы оннан үлкенирек еди. ⁵ Бирақ сол үш адамның басқа гәпи жоқлығын көргенде, Элиху ашыўға минди.

Элихудың биринши сөзи

⁶ Солай етип, Буз тийресинен болған Барахел улы Элиху сөзин баслап, былай деди:

- Мениң жасым киши, сизлер болсаңыз жасы үлкенсизлер,
Сонлықтан батына алмадым, өз билгенимди сизлерге айтыўға қорқтым.
- ⁷ Жасы үлкенлер сөйлесин,
Көп жасағанлар даналықтан сабақ берсин, дедім.
- ⁸ Бирақ адамға ишиндеги руўх,
Құдирети күшли Қудайдың деми ақыл береді.
- ⁹ Сонлықтан тек жасы үлкенлер дана болмайды,
Тек көп жасағанлар ғана нениң дурыс екенін түсине бермейді.
- ¹⁰ Сол себепли: «Мени тыңлаң,

Мен де өз билгенимди баян етейин», – деймен.

- 11 Сизлер сөйлегениңизде, мен күттим,
Сизлер не айтыўды излеп атырғаныңызда,
Ақыллы сөзлериңизге қулақ түрдим.
- 12 Сизлерди бар дыққатым менен тыңладым.
Бирақ хеш бириңиз Аюптың нахақлығын дәлиллей алмадыңыз,
Хеш бириңиз оның сөзлерине жуўап бермедиңиз.
- 13 «Бизлер дана жолды таптық:
Аюпты адам емес, ал Қудайдың Өзи жеңсин», – демендер.
- 14 Аюп сөзлерин маған қарсы айтпады,
Деген менен, оған сизлердің сөзлериңиз бенен жуўап бермеген болар едим.
- 15 Сизлер иренжиіп, сөз таппай отырсызлар,
Айтатуғын сөзиңиз де қалмады.
- 16 Сизлер үндемей, жуўап бермей тура берсеңиз,
Мен де күтип тура бериўим керек пе?
- 17 Мениң де айтар сөзим бар,
Мен де өз билгенимди баян етпекшимен.
- 18 Себеби ишим сөзлерге толған,
Ишимдеги руўх мени зорламақта.
- 19 Жүрегим ашылмаған шарап киби,
Жаңа шарап қуйылған мес киби, жарылып кетейин деп тур.
- 20 Сөйлейин, жаным жай тапсын,
Аўыз ашып, жуўап берейин.
- 21 Мен хеш кимнің бет-жүзине қарамайман,
Хеш кимге жағымпазлық қылмайман.
- 22 Мен жағымпазлық қылыўды билмеймен,
Болмаса, Жаратыўшым мени дәрриў жоқ қылған болар еди.

Отыз үшінши бап

- 33** ¹ Енди Аюп, айтажағымды тыңлап,
Барлық сөзлеріме қулақ салың!
- ² Минне, аўзымды аштым,
Сөзлерім тилимнің ушында дизилип тур.
 - ³ Сөзлерім пәк жүрегімнен шығады,
Тилим билгенин ашық айтады.
 - ⁴ Қудайдың Руўхы мени жаратты,
Құдирети күшли Қудайдың деми маған өмир берди.
 - ⁵ Қолыңыздан келсе, маған жуўап бериң,
Алдымда турып, дәлиллер келтириң.
 - ⁶ Қудайдың алдында мен де сиздеймен,
Мен де ылай бөлегинен жасалғанман.
 - ⁷ Сонлықтан меннен қорқпасаңыз да болады,
Қысыўға алыўым сизге аўыр батпасын.
 - ⁸ Гәплериңизди өз қулақларым менен еситтим,
Олар еле қулақларымда жаңлап тур.
 - ⁹ Сиз былай дедиңиз: «Мен пәкпен хәм гүнасызбан,
Минсиз хәм айыпсызбан.
 - ¹⁰ Сонда да, Қудай маған қарсы себеп излеп атыр,
Мени Өз душпаны деп санамақта.

- 11 Ол аяқларыма бугау салып,
Жолларымды гүзетпекте».
- 12 Бірақ сизге айтайын: бұл жерде сиз нахақсыз,
Себеби Құдай адамзаттан уллы.
- 13 «Хеш бір сөзіме жуау бермеді», – деп турып,
Неге Оның менен тартысып атырсыз?
- 14 Құдай хэр қыйлы жол менен сөйлейди,
Ал буны адамлар аңламайды да.
- 15 Адамлар терең уйқыға кеткенде,
Төсеклерінде қалғып кеткенде,
Түслерінде, көрген аянларында,
- 16 Құдай олардың кулақларын ашып,
Ескертиулері менен оларды қорқытады.
- 17 Усылайынша, Ол адамды жаман ислеринен қайтарады,
Менменликтен сақлайды.
- 18 Жанын қабірден,
Өмирин қылыштан қутқарады.
- 19 Ямаса адам төсек тартып жатқарылып,
Сүйеклері тынымсыз сырқырау менен жазаланады.
- 20 Сонда ол нанға да қарай алмайтуғын болып қалады,
Хәтте, ең мазалы тағамларға да иштейи болмайды.
- 21 Азып-тозып, тек сүлдері қалады,
Көринбеген сүйеклері енди анық көзге тасланады.
- 22 Оның жаны қабирге,
Өмири жан алыушы периштелерге жақынласады.
- 23 Ал егер мың периштениң ишинде адамды жақлайтуғын,
Оған өзи ушын нениң тууры екенин билдиретуғын бір периште бар болса,
- 24 Оның мийрими түсіп: «Оны қабирге түсіуден аман сақлап қала гөр!
Мен оның кунын өтейтуғын төлем таптым», – десе,
- 25 Сонда адамның денеси жас баланикиндей болып,
Оның жаслық шағы қайтып келеди.
- 26 Соңынан адам Құдайға дууа етеди хәм Құдай оны қабыл етеди.
Ол кууаныш пенен Құдайдың дәрғайына келеди,
Құдай оның әдиллигин тиклейди.
- 27 Сонда адам адамлар алдында косық айтып, былай дейди:
«Мен гүна ислеп, хақыйқатты бурмаладым,
Бірақ оның жазасын тартпадым.
- 28 Ол жанымды қабірден қутқарды,
Мен жакты дүньяны көрип турман».
- 29 Мине, Құдай бұл нәрселердің хәммесин,
Еки емес, үш емес, қайта-қайта тәкирарлайды.
- 30 Буны адамның жанын қабірден қайтарыу,
Оған өмирдің нурын көрсетиу ушын солай ислейди.
- 31 Дыққат қылың, хәй Аюп, мени тыңлаң,
Үндемең, мен сөйлейин.
- 32 Егер айтатуғын гәпиниз болса, айтың,
Мен сизің ақланыуыңызды қәлеймен.

- 33 Егер болмаса, онда мени тыңлаң,
 Үндемең, мен сизге даналықты үйретейін. Отыз төртінші бап

Элихудың екінші сөзі

- 34** ¹ Элиху сөзін дауам етип, былай деди:
- ² – Сөзлерімди тыңлаң, хәй данышпанлар!
 Маған кулақ салың, хәй билимпазлар!
- ³ Себеби аўыздың аўқаттың дәмін ажыратқанындай,
 Кулақ та сөзлердің мәнісін айырады.
- ⁴ Келинлер, дурыс нәрсені таңлап,
 Жақсы нәрсені биргеликте анықлап алайық.
- ⁵ Мине, Аюп: «Мен айыпсызбан,
 Бірақ Құдай мени хуқықымнан махрум етті.
- ⁶ Меники дурыс болса да, жалғаншы саналдым,
 Мен жазықсыз болсам да, дәртиме ем жоқ», – деди.
- ⁷ Аюпқа уксаған адам бар ма?
 Ол үшін мазақ қылыуы суў ишкендей нәрсе!
- ⁸ Ол жаманлық іслеушілер менен дос тутынып,
 Жаўызлар менен жүреді.
- ⁹ Себеби ол былай дейді: «Құдайға унайтуғын іслерді іслеу,
 Адамға хеш қандай пайда келтирмейді».
- ¹⁰ Хәй, саналы адамлар, мени тыңлаңлар!
 Құдай жаўызлық іслеуден аўлақ,
 Құдиреті күшли Құдай жаманлық іслеуден аўлақ!
- ¹¹ Ол адамның исине сай төлем төлейді,
 Жүрген жолына сай қайтарады.
- ¹² Хәқыйқаттан да, Құдай жаманлық қылмайды,
 Құдиреті күшли Құдай әдилликти бурмаламайды.
- ¹³ Жер үстінен хұкимдарлық қылыуды Оған ким берді?
 Ким Оны пүткил дүньяға хұкимдар қылып қойды?
- ¹⁴ Егер Құдай Өз руўхын,
 Демин қайтарып алыуды қарар қылса,
- ¹⁵ Пүткил тири жанлар бирге набыт болар,
 Адамзат және топыраққа қайтқан болар еді.
- ¹⁶ Ақылыңыз болса, мынаны тыңлаң,
 Сөзлеріме кулақ салың.
- ¹⁷ Әдалатты жек көретуғын адам хұкимдар бола ала ма?
 Әдил хәм құдиретли Құдайды айыпламақшымысыз?
- ¹⁸ Ол патшаға: «Сен жарамассаң», – деп,
 Ақсүйеклерге: «Сизлер залымсызлар», – дейді.
- ¹⁹ Ол басшыларға жарамсақланбайды,
 Байды жарлыдан артық көрмейді.
 Себеби олардың хәммесін Өз қоллары менен жаратқан.
- ²⁰ Олар түн ортасында көзді ашып-жумғанша өлип кетеді,
 Қалтыратпа тийеді де, жан береді.
 Күшлилер де адам қолы тиймей-ақ, жоқ қылынады.

- 21 Қудайдың көзлери адамның жолын гүзетип турады,
Ол адам басқан хәр бир адымды көреді.
- 22 Жауызлық іслеушілер жасырыныуы ушын,
Қараңғылық та, түнек те жоқ.
- 23 Хәр қандай адамды хуқим қылыуы ушын,
Қудай уақыт белгілеуі шәрт емес.
- 24 Ол тексермей-ақ, күшлілерді майдалап таслайды,
Олардың орнына басқаларды қояды.
- 25 Қудай олардың іслерин биледи,
Сонлықтан түнде оларды аударып таслайды, олар жоқ болады.
- 26 Оларды залымлығы ушын,
Хәммениң көз алдында жазалайды.
- 27 Себеби олар Қудайдың изине ермеді,
Оның жолларын итибарға алмады.
- 28 Олар себебли жарлылардың наласы Оған жетип келді,
Азап шеккенлердің пәриядын еситти.
- 29 Егер Қудай үндемесе, ким Оны айыплай алады?
Егер Ол жүзин жасырса, ким Оны көре алады?
Қудай хәр бир миллет ушын да, хәр бир адам ушын да бирдей.
- 30 Ол, қудайсызлардың хуқимдарлық қылып,
Халыққа дузақ қурыуынан сақлайды.
- 31 Қудайға: «Мен жазамды алдым,
Артық жаманлық қылмайман.
- 32 Көрмегенимді маған үйрет,
Нахақлық қылған болсам, енди іслемеймен», – дейтуғыныңыз бар ма?
- 33 Сөзлерімнен жүз бұрғаныңыз ушын,
Қудай сизди сыйлықлауы керек пе?
Мен емес, сиз таңлауыңыз керек,
Не билесіз, айтың.
- 34 Саналы адамлар,
Мени тыңлап турған даналар маған:
- 35 «Аюп билмегенликтен, солай сөйлеп тур,
Оның гәплеринің мәніси жоқ», – дейди.
- 36 Жауыз адам сыяқлы сөйлегени ушын,
Аюп, сиз ақырына дейин сыналсаңыз еди!
- 37 Себеби сиз гүнаңызға қозғаланды да қостыңыз,
Арамызда қол шаппатлап,
Қудайға қарсы гәпти балалаттыңыз.

Отыз бесінші бап

Элихудың үшінші сөзи

35 ¹ Элиху сөзин былай дауам етти:

² – Аюп, сиз: «Қудайдың алдында хақпан», – дейсиз.
Усы дурыс деп ойлайсыз ба?

³ Және де: «Менде қандай артықмашлық бар?

Гүна іслеуеу арқалы мен неге еристим?» – деп сорайсыз.

⁴ Мен сизге хәм досларыңызға жууап беремен.

- 5 Көклерге көз жиберип, қараңдар,
Бултларға көз жиберің, олар сизлерден бийик.
- 6 Егер ғүна ислесеңіз, буннан Қудайға қандай зыян келеді?
Егер қылмысыңыз көбейсе, Оған қандай тәсири бар?
- 7 Егер әдил болсаңыз, буннан Қудайға не пайда?
Ямаса Ол сизлердің қолыңыздан не алады?
- 8 Жаўызлығыңыз өзлериңізге ұқсаған адамларға зыян келтиреді.
Ал әдиллигиңіз болса, тек адам баласы ушын тәсир етеді.
- 9 Езиўшиликтиң хәдден тыс көплигинен адамлар пәрияд етеді,
Күшлилердің қолынан қутқарыўды сорап, жалбарынады.
- 10 Бірақ хеш ким: «Түнде қосықлар инәм еткен,
Мениң Жаратыўшым – Қудай қайда екен?
- 11 Ол бизлерге жер бетиндеги хайўанларға қарағанда көбирек үйреткен,
Бизлерди көктеги куслардан ақыллырақ етип жаратқан», – демейди.
- 12 Жаўыз адамлардың менменлиги себепли,
Адамлар пәрияд етеді, бірақ Қудай жуўап бермейди.
- 13 Аўа, Қудай бос сөзлерге қулақ салмайды,
Қүдирети күшли Қудай оны итибарға алмайды.
- 14 Аюп, сиз: «Оны көрип турған жоқпан», – дейсиз,
Бірақ даўа-арзыңыз Оның алдында. Оны күте турың!
- 15 Енди сиз: «Ол қәхәрленип, жаза бермеді,
Қылмыс иске де кеўил бөлмейди», – деп айтасыз.
- 16 Усылайынша, сиз мылжың гәплерди айтасыз,
Хеш нәрсе билмей турып, гәпти көбейтип атырсыз.

Отыз алтыншы бап

Әлихұдың ең кейинги сөзи

- 36** ¹ Әлиху сөзин даўам етип, және былай деди:
- ² – Біраз сабыр қылыңдар, мен сизлерге көрсетейин,
Еле Қудай ушын айтатуғын сөзлерим бар.
- ³ Мен билимимди түрли дереклерден топладым,
Жаратыўшымның әдиллигин дәлиллеп берейин.
- ⁴ Шынында, сөзлерим де жалған емес,
Қарсыңызда билими жетик бир адам тур.
- ⁵ Әлбетте, Қудай күдиретли,
Бірақ Ол хеш кимди пәс көрмейди,
Оның күдирети де, даналығы да шексиз.
- ⁶ Ол залымлардың жасай бериўине жол қоймайды,
Ал жарлыларға әдалатлық қылады.
- ⁷ Ол әдиллерден көзлерин айырмайды,
Оларды патшалар сыяқлы тахтқа отырғызып,
Мәңгиге мәртебели қылады.
- ⁸ Егер әдиллер шынжыр менен байланған,
Азап дузағына түсирилген болса,
- ⁹ Онда Қудай олардың ғүналарын,
Менменсип ислеген қылмыстарын өзлерине көрсетеді.
- ¹⁰ Тәлим алсын деп, олардың қулақларын ашады,

- Хәм жаўызлыктан бас тартыўды буйырады.
- 11 Егер олар Қудайға бойсынып, Оған хызмет етсе,
Онда олардың қалған күнлери бахытқа,
Жыллары шадлыққа толы болады.
- 12 Ал егер олар Қудайға бойсынбаса, қылыштан өткерилип,
Билим алмастан, өлип кетеди.
- 13 Қудайсызлардың иши ғәзепке толы болады,
Қудай оларды кисенлесе де, олар жәрдем сорамайды.
- 14 Олар жаслай өледі,
Өмири шерменделик пенен аяқланады.[§]
- 15 Қудай қыйналғанларды шеккен азаплары аркалы қутқарады,
Машқалаларға дуўшар етиў аркалы Өзин тыңлайтуғын қылады.
- 16 Ол сизди де дәрттен азат етип,
Қәўипсиз, шекленбеген кеңисликке алып шығар,
Дастурханыңызды ләззетли тағамларға толтырар еди.
- 17 Бирақ сиз залымлар алатуғын жазаны толық алғансыз,
Хүким хәм әдалат жағаңызға асылып алған.
- 18 Ғәзеплениўден сақлаң, байлық сизди азғырмасын,
Мол пара да сизди жолдан урмасын.
- 19 Байлығыңыз, күш-қүдиретиңиз,
Сизди дәрттен қутқара ала ма?
- 20 Сонлықтан халықлар өз орнынан,
Жоқ қылынатугын түнди аңсамаң.
- 21 Жаўызлыққа жүз бурыўдан сақ болың,
Сиз апаттан гөре, гүнаны таңлаған көринесиз.

Әлихудың Аюпқа Қудайдың қүдиретин еслетиўи

- 22 – Билип қойыңыз, Қудайдың қүдирети уллы,
Ол киби тәлим беретугын устаз бар ма?
- 23 Ким Оған жүретугын жолын белгилеп береді?
Ямаса ким Оған: «Мына исин надурыс», – деп айта алады?
- 24 Қудайдың ислерин алғыслаўды умытпа,
Адамлар сол ҳақкында тәрийиплеў қосықларын айтады.
- 25 Барлық адамлар Оның ислерине таң қалып,
Хәр бир адам оларға узақтан қарайды.
- 26 Аўа, Қудай уллы, бизлер Оны түсине алмаймыз,
Оның өмири жылларының саны да ақылға сыймайды.
- 27 Ол суў пуўларын көтерип алып,
Оларды жаўын тамшыларына айландырады.
- 28 Бултлар суў тамшыларын төгеди,
Ол адамлардың үстине нөсер болып қуяды.
- 29 Бултлардың қалай жайылатуғынын,
Оның шатырынан шыққан гүлдирманың қалай гүркирейтуғынын ким
түсине алады?
- 30 Қудай көкте шақмағын шақтырғанда,
Оны теңиздин түбинен көриўге болады.

§36.14 Сөзбе-сөз: өмири бутханадағы бузық еркеклер арасында ақырына жетеди.

- 31 Кудай халықларға усылай бийлик жүргизип,
Мол азық-аўқат береді.
- 32 Ол шақмақты Өз қолларында сақлап,
Нышанға барып тийиўге буйрық береді.
- 33 Гүркиреў даўылдан хабар береді,
Хәтте, маллар да даўылдың болатуғынын сезеді.

Отыз жетинши бап

- 37** ¹ Буннан жүрегим дирилдеп,
Қанасынан шығып кетейин дейди.
- ² Тыңлаңлар! Оның гүркиреген даўысына,
Аўзынан шыққан сестине кулак түриңлер!
- ³ Ол пүткил аспан асты бойлап шақмақ шақтырады,
Шақмақтың жалтылдысы жердің төрт тәрәпине жетип барады.
- ⁴ Буннан кейин, Кудайдың даўысы гүркиреп шығады,
Ол әжайып даўысы менен гүркирейди,
Оның даўысы еситилгенде, үзликсиз шақмақ шағады.
- ⁵ Кудайдың даўысы әжайып тәризде гүркирейди,
Ол бизлердің ақылымыз жетпейтуғын уллы ислерди ислейди.
- ⁶ Ол қарға: «Жерге жаў!», – дейди.
Ал нөсер жаўынға: «Нөсер болып куй!», – дейди.
- ⁷ Сонда хәр бир адам исин тоқтатады,
Барлық адамлар булардың Оның иси екенин биледи.
- ⁸ Жабайы хайўанлар өз инлерине кирип,
Уяларын паналайды.
- ⁹ Даўыл өз мөканынан шығып,
Күшли самал аяз алып келеді.
- ¹⁰ Кудайдың деминен муз пайда болады,
Шексиз суўлар музлап қалады.
- ¹¹ Қойыў бултларды ығал менен тойдырады,
Олар арқалы шақмағын шақтырады.
- ¹² Бултлар Оның басқарыуында айланып жүреді,
Пүткил жер бетин айланады,
Булардың хәммесин Кудай өзлерине буйырғаны ушын ислейди.
- ¹³ Ол гейде адамларды жазалаў ушын,
Ал гейде жер жүзин суўғарып,
Сүйспеншилигин көрсетиў ушын жаўын жаўдырады.
- ¹⁴ Аюп, мыналарды тыңлаң,
Тоқтап, Кудайдың уллы ислери хаққында ойлап көриң.
- ¹⁵ Кудайдың бултларды қалай басқаратуғынын,
Өз бултларынан шақмақты қалай шақтыратуғынын билесиз бе?
- ¹⁶ Бултлардың аспанда қалай қалқып жүретуғынын,
Билими жетик Кудайдың қарамағлы ислерин билесиз бе?
- ¹⁷ Қубла самалы есип, жер бети куўрап қалғанда,
Кийимлериңиз сизди терлеткенде,
- ¹⁸ Қола айна сыяқлы қатты аспанды,
Сиз де Кудай сыяқлы жайып жибере аласыз ба?
- ¹⁹ Кудайға не айтыўымыз кереклигин бизлерге үйретин,
Қараңғылықта болғанлығымыз себепли, биз исимизди қорғай алмаймыз.

- 20 Мениң сөйлеспекши болғаным туўралы Оған биреў хабарлай ма?
Ким өзиниң набыт болуўын қәлейди?
- 21 Самал есип, аспандағы бултларды серпип таслағанда,
Жарқыраған күн нурына ҳеш ким қарай алмайды.
- 22 Қудай арқадан алтын нур таратып келмекте,
Ол әжайып салтанатқа бөленген.
- 23 Бизлер Қүдирети күшли Қудайға жете алмаймыз,
Оның күдирети хәм әдиллиги уллы,
Әдалатлығы шексиз, Ол ҳеш нахақлық қылмайды.
- 24 Сонлықтан, хәй адамлар! Оннан қорқыңлар!
Өзин дана деп билгенлерге Ол итибар бермейди.

Отыз сегизинши бап

Жаратқан Ийениң Аюп пенен сөйлесиў ушын келиўи

- 38** ¹ Соннан кейин, Жаратқан Ийе қуйын ишинен Аюпқа былай деди:
- ² – Билимсиз сөзлериң менен,
Даналық шешимлериме гүман келтиретуғындай, сен ким болыпсан?
- ³ Еркек киби белиңди беккем буў,
Мен сорайман, сен жуўап бер.
- ⁴ Мен жердин негизин орнатқанда, сен қай жерде едің?
Билетуғын болсаң, маған айт.
- ⁵ Оның өлшемин белгилеген ким?
Оның үстинен жип тартқан ким? Сен оны билесең-ғо!
- ⁶ Жердин тийкарлары нениң үстине қойылған?
Оның иргетасын қойған ким?
- ⁷ Сол ўақытта таң жұлдызлары бирге қосық айтып,
Иләхий барлықлар^h қуўаныш пенен қышқырысқан еди.
- ⁸ Теңиз жер түбинен атылып шыққанда,
Оған қапылар қойып, бөгет басқан ким еди?
- ⁹ Мен оған бултларды кийим,
Қара түнекти жөргек қылдым.
- ¹⁰ Шегаралар белгилеп,
Теңизге тәмбиленген қапылар қойдым.
- ¹¹ Соңынан оған: «Мына жерге дейин келесең, оннан өтпейсең,
Сениң өркөкирек толқынларың усы жерде тоқтайды», – дедим.
- ¹² Сен өмириңде бир мәрте болса да, таңға буйрық бердің бе?
Ямаса таң шуғласына орнын белгилеп бердің бе?
- ¹³ Оған жердин түп-түпқирлерине жетип барып,
Залымларды жасырынған жеринен силкип шығарыўды буйырдың ба?
- ¹⁴ Жер жүзи ылайға мөр басылғандай болып, өзгереди,
Кийим кийгендей болып безенеди.
- ¹⁵ Залымлар күн нурынан махрум етиледі,
Көтерілген қоллары сындырылады.

- ¹⁶ Сен теңиздин суў көзлерине түсип көрдің бе?

^h38.7 Иләхий барлықлар – сөзбе-сөз: Қудайдың балалары.

- Ямаса теңиз түбин изертлеп көрдің бе?
- 17 Саған өлилер меканының дәрұазалары көрсетіліп пе еді?
Ямаса қара түнектің дәрұазаларын көріп пе едің?
- 18 Жер кеңілігін түсіндің бе?
Егер булардың хәммесін билген болсаң, онда түсіндір!
- 19 Нурдың меканына алып баратуғын жол қайда?
Ал қараңғылықтың меканы қай жерде?
- 20 Оларды өз орнына қайтара аласаң ба?
Олардың үйіне баратуғын жолды билесең бе?
- 21 Аға, сен билесең! Себеби сен олардан бұрын туыылғансаң!
Жүдә ұзақ өмір көріп атырсаң!
- 22 Сен қар сақланатуғын жерге кирдің бе?
Ямаса буршақ сақланатуғын жерді көрдің бе?
- 23 Мен оларды апат күнлері ушын,
Урыс хәм сауаш күнлері ушын сақлап қойыппан.
- 24 Жақтылықтың қай жерден келип,
Шығыс самалының қай жерден басланатуғынын билесең бе?
- 25 Кім нөсер жауын ушын арна,
Жылдырым ушын жол ашты?
- 26 Адам жасамайтуғын жерлерге,
Бос қалған шөллерге жауын жаўдыратуғын кім?
- 27 Керексіз куў шөлді суўға қандырып,
Ол жерлерге шөплер өсіретуғын кім?
- 28 Жаўынның әкеси бар ма?
Шық тамшыларын дүньяға келтірген кім?
- 29 Муз кімнің курсағынан шықты?
Аспаннан түскен қыраўды кім туўды?
- 30 Суўлар тастай болып қатып қалады,
Теңіздің бети музлап қалады.
- 31 Аспан ортасындағы жулдызлар топарының шынжырларын байлай аласаң ба?
Ямаса олардың жиілерін шеше аласаң ба?
- 32 Жулдызлар топарын өз ұақтында шығара аласаң ба?
Ямаса арқадағы жулдызлар топарын балалары менен бірге жетелей аласаң ба?
- 33 Сен аспанға тийісли қағыйдаларды билесең бе?
Ямаса сол нызамларды жер бетінде орната аласаң ба?
- 34 Үстиме нөсер жауын жаўсын деп,
Бултларға бақырып, бұйрық бере аласаң ба?
- 35 Шақмақларға шағыўды бұйыра аласаң ба?
Олар саған: «Бізлер сениң хызметіндемиз», – дер ме екен?
- 36 Жүрекке даналық,
Ақылға түсиник берген кім?
- 37 Бултларды санаўға кімнің даналығы жетеді?
Кім аспандағы суў меслерін аўдарып таслай алады?
- 38 Сонда шаң ылайға айланып,
Кесеклер бір-бирине жабысады.
- 39–40 Жас арысланлар уясында жасырынып,

Урғашы арыслан олжа аңлып, пута астында жатырғанда,
 Сен урғашы арысланға олжа тутып бере аласаң ба?
 Ямаса жас арысланлардың қарнын тойдыра аласаң ба?
 41 Қузғынның балалары ашлықтан қаңғып жүріп,
 Қудайға жалынғанда,
 Оларды азық пенен тәмийинлейтуғын ким?

Отыз тоғызыншы бап

- 39** ¹ Сен тау ешкисиниң қашан туұатуғынын билесең бе?
 Ямаса суұынның балалағанына қарап турғанбысаң?
² Олардың қанша ай буұаз болып жүретуғынын билесең бе?
 Олардың балалайтуғын ўактын ше?
³ Олар толғатқанда, жүресине отырып,
 Баласын дұньяға келтиреди.
⁴ Олардың балалары ашық жайлаўларда өсип, күшке толады,
 Кейин кетип, қайтып келмейди.
⁵ Қуланға еркінлік берген ким?
 Жабайы ешектің арқанын шешип таслаған ким?
⁶ Мен шөл даланы оған үй,
 Шорлы жерлерди мекан қылып бердим.
⁷ Ол қаладағы шаўқым-сүрен үстинен күледи,
 Мал айдаўшының бақырысын еситпейди.
⁸ Ол отлаў ушын таўларды шарлап,
 Өзине көк жайлаў излейди.
⁹ Жабайы өгиз саған хызмет етиўге ыразы болып,
 Сениң қораңдағы ақырыңның жанында түнер ме екен?
¹⁰ Жеринди айдатыў ушын,
 Оны жүёнлеп, гүндеге қоса аласаң ба?
¹¹ Күшли деп, оған исене аласаң ба?
 Аўыр ислеринди оған тапсыра аласаң ба?
¹² Жабайы өгиздиң егининди тасып,
 Қырманыңа алып келетуғынына исенесең бе?
¹³ Түйекус қанатларын гәрдийип какса да,
 Ол ләйлектиң қанат хәм пәрине жетпейди.
¹⁴ Түйекус мәйеклерин жерге қалдырып кетеди,
 Ал кум оларды жылытады.
¹⁵ Мәйеклер аяқ астында қалып, езиледи,
 Жабайы хайўан оларды басып кетпей ме, буны хеш ойламайды.
¹⁶ Түйекус өз балаларына басқаники сыяқлы қатал,
 Мийнетиниң күйип кетиўинен кәўетерленбейди.
¹⁷ Өйткени Мен оны даналықтан махрум еткенмен,
 Оған ақыл да бермегенмен.
¹⁸ Бирақ түйекус қанат жайып жуўырғанда,
 Ат хәм шабандозды изде қалдырып, үстинен күледи.
¹⁹ Атқа күш берген,
 Оның желкесине жал өсирген,
²⁰ Оны шегиртке киби секиретуғын қылған сен бе едиң?

- Оның пыскырып киснегенинің өзи қорқынышлы.
- 21 Ат туяқлары менен жер тепсинип, өз күшине кууанып,
Душпанның үстине қарай шабады.
- 22 Ол қорқыныш үстинен күлип қарап, хеш нәрседен сескенбейди,
Қылыштан да қаймықпайды.
- 23 Оқ салынған қап үстінде шыңғырлайды,
Найза хәм семсер жалтылдайды.
- 24 Гәзеп пенен рейимсиз жерди тепкилеп,
Кәрнай сестин еситкенде, бир жерде турмайды,
- 25 Кәрнай шертилген сайын киснеп,
Сауаштың ийисин алыстан сезеди,
Сәркәрдалардың шаўқым-сүренлерин еситеди.
- 26 Қаршығаның кублаға қарай қанат жайып,
Бийиклеп ушатуғыны сениң даналығыңның арқасы ма?
- 27 Бүрkit сениң буйрығың менен көтерилип ушып,
Бийикликке уя сала ма?
- 28 Ол жартастар үстине мәкан басып, сол жерде жасайды,
Жартастың уша басы – оның қорғаны.
- 29 Ол сол жерде турып, аң аұлайды,
Оның көзлери олжасын узақтан көреди.
- 30 Палапанлары қан сорыйды,
Өлик қай жерде болса, ол да сол жерде болады.
- 31 Жаратқан Ийе сөзин даўам етип, Аюпқа былай деди:
- 32 – Құдирети күшли Қудай менен тартысып атырған адам енди Оны жолға салмақшы ма?
Қудайды айыплап атырған адам жууап берсин.
- 33 Сонда Аюп Жаратқан Ийеге былай деп жууап берди:
- 34 – Мен санда жок бир адамман,
Саған не деп жууап берейин?
Енди аўзыма бек боламан.
- 35 Бир рет сөйледим, бирәк жууап бере алмадым,
Екинши рет сөйледим, бирәк артық сөйлемеймен.

Қыркыншы бап

40 ¹ Жаратқан Ийе куйын ишинен Аюпқа және былай деди:

- ² – Еркек киби белинди беккем буў,
Мен сорайман, сен жууап бер.
- ³ Сен Мени әдалатсызлықта айыпламақшымысаң?
Өзинди ақлаў ушын мени қараламақшымысаң?
- ⁴ Сенде Қудайдың, яғный Мениң құдиретимдей құдирет бар ма?
Даўысың Меники сыяқлы гүркирей ала ма?
- ⁵ Егер солай болса, онда өзинди даңқ хәм бәлент мәртебе менен безе,
Уллылық хәм салтанатқа бөлен.
- ⁶ Гәзебинди төгип, шаш,
Тәкаббирлерге көз салып, оларды бойсындыр.
- ⁷ Тәкаббирлерге нәзер салып, оларды диз шәктир.
Жаўызларды турған жеринде мылжалап тасла.
- ⁸ Олардың хәммесин бирге топыраққа көм,
Жүзин кепинге орап, қараңғы дүньяға байлап кой.

- 9 Сонда оң қолыңның сени кутқарғанын,
Мен де мойныма алайын.
- 10 Мына бегемотқа қара,
Сени жаратқаным сыяқлы, оны да Мен жараттым.
Ол өгиз сыяқлы шөп жейди.
- 11 Оның белінде не деген күши бар,
Қарнындағы булшық етлери қандай беккем!
- 12 Оның куйрығы кедр ағашы сыяқлы мықлы,
Жамбасындағы сиңирлери өрім-өрім.
- 13 Сүйеклери қола трубаларға,
Қабырғалары темир бақанларға ұқсайды.
- 14 Бегемот Мениң жаратқанларым ишиндеги ең әжайыбы,
Жаратқанның Өзи ғана оған қылыш көтере алады.
- 15 Таўлар оған азық береді,
Ол жерде барлық жабайы хайўанлар ойнаклап жүреді.
- 16 Бегемот лотос жапырағы астында,
Батпақлықта өскен қамыслар арасында жатады.
- 17 Лотос жапырақлары оған көлеңке түсіріп,
Өзен бойындағы таллар оны орап турады.
- 18 Дәрья бурқасынлап ақса да, ол қорқпайды,
Иордан тасып, аўзына келсе де, оған тәсір етпейді.
- 19 Ким оны көзине түспей, тута алады?
Ким оның мурнынан илмек өткере алады?
- 20 Ал Лиўятанды ше, балық услайтуғын қармақ пенен услап,
Тилин жип пенен байлай аласаң ба?
- 21 Оның мурнынан жип өткізип,
Жағына қармақ илдире аласаң ба?
- 22 Ол саған қайта-қайта жалынып-жалбарынып,
Сениң менен жыллы сөйлесер ме екен?
- 23 Саған мәңгиге қул болыў ушын,
Сениң менен келисим дүзер ме екен?
- 24 Қус пенен ойнаған сыяқлы, оның менен ойнай аласаң ба?
Ямаса ермек қылыўы ушын, қызларыңа оны байлап бере аласаң ба?
- 25 Балықшылар оның ушын саўдаласа ма?
Саўдагерлер оны өз-ара белисип ала ма?
- 26 Оның терисин найза менен,
Басын балықшының шанышқысы менен тесе аласаң ба?
- 27 Қолыңды оған тийгизип көр,
Екинши мәрте тийгизбейтуғын боласаң,
Бул саўашты да ҳеш қашан умытпайтуғын боласаң.

Қырк биринши бап

- 41** ¹ Лиўятанды тутыўға үмит етиў пайдасыз,
Оның қарасы көриниўден-ақ, қорқыныштан адамның жүреги жарылады.
- ² Оны қозғаўға ҳеш кимнің батылы бармайды.
Солай екен, онда ким Мениң алдымда тура алады?
- ³ Оған қарыздар болып қалатуғындай, ким Маған бир нәрсе берди екен?
Аспан астындағы хәмме нәрсе – Меники.

- 4 Мен Лиўятанның дене ағзалары,
Уллы күши хәм әжайып денеси хаққында айтып берейин.
- 5 Ким оның терисин сылып ала алады?
Ким оның еки қабат саўытын тесип зақымлай алады?
- 6 Ким оның аўзын ашып көре алады?
Оның аўзындағы тислери қорқынышлы.
- 7 Арқасы қатар-қатар қалқаннан исленген,
Олар мөр басылғандай етип, бир-бирине тығыз бекемленген.
- 8 Олардың бир-бирине жақын жайласқаны соншелли,
Арасынан хаўа да өтпейди.
- 9 Олар бир-бирине тығызланып, жабыстырылған,
Оларды ажыратыў мүмкин емес.
- 10 Лиўятан түшкиргенде, от шашады,
Оның көзлери таң нуры сыяқлы жайнап турады.
- 11 Аўзынан жалын лаўлап,
От ушқынлары шашырайды.
- 12 Мурнынан шыққан түтин,
Жанып турған қамыс үстінде қайнап турған қазанның пуўына уқсайды.
- 13 Деми көмирди алыстырады,
Аўзынан жалын шашады.
- 14 Оның күши мойнында,
Оның алдында қорқыныш ойынға түседи.
- 15 Етиниң қабатлары бир-бирине бекем жабысқан,
Куймаға уқсайды, хеш тербелмейди.
- 16 Жүреги тастай,
Дигирманның астынғы тасындай қатты.
- 17 Ол орнынан турғанда, күшлилердиң де хүрейи ушады,
Қорқыныштан артқа шегинеди.
- 18 Оны қылыш та кеспейди,
Оған найза да, қанжар да, оқ та өтпейди.
- 19 Темир оған сабан киби,
Қола шириген терек киби көринеди.
- 20 Атылған оқлар оны қашыўға мәжбүрлей алмайды,
Сақпаннан атылған тас ол ушын қаўықтай нәрсе.
- 21 Шоқмар менен урған оған сабан менен урғандай,
Өзине ылақтырылған семсерлердиң сестине күледи.
- 22 Денесиниң астынғы тенгелери гүзениң өткир сынықларына уқсайды,
Ылайдын үстінде жатса, түйек айдалғандай из қалдырады.
- 23 Түпсиз терең ийиримди ол қазан киби қайнатады,
Теңизди қайнап турған май киби тастырады.
- 24 Ол изинде нурлы из қалдырады,
Көргенлер теңиздиң ақ шашы бар деп ойлайды.
- 25 Жер бетинде оның тени-тайы жоқ,
Ол қорқынышты билмейтуғын етип жаратылған.
- 26 Ол барлық тәкабирлерге пәс нәзер менен қарайды,
Хәм барлық менменлердиң патшасы.

Қырк екинши бап

Аюптың тәўбе етиўи

42¹ Сонда Аюп Жаратқан Ийеге былай деп жуўап берди:

- 2 – Мен білемен, Сениң қолыңнан хәмме нәрсе келеди,
Нийетиңе кесент етиў де мүмкін емес.
- 3 Сен: «Билимсізлик пенен Мениң қарарымды қаралап атырған мына адам ким өзи?» – деп сораған едің.
- Аўа, мен өзим түсинбеген нәрселер хаққында,
Хасла түсиниўге ақылым жетпейтуғын уллы ислер хаққында сөйледим.
- 4 Сен және: «Сен дыққат пенен тыңла, Мен сөйлейин,
Мен сорайын, сен жуўап бер», – деген едің.
- 5 Бурын мен Сен туўралы тек кулақларым менен еситкен едим,
Ал хәзир Сени өз көзлерим менен көрип турман.
- 6 Сонлықтан бурынғы айтқанларыма өкинип,
Тәўбе қылып, топырақ пенен күлде отырман.

Жаратқан Ийениң қарары

7 Жаратқан Ийе Аюп пенен сөйлесип болғаннан соң, теманлы Элифазға тил қатып, былай деди: «Мениң саған хәм сениң еки достыңа хәхәрім келди. Себеби сизлер Мен туўралы қулым Аюп сыяқлы дурьс сөйлемедиңлер. 8 Енди жети буга хәм жети кошқар алып, қулым Аюпқа барыңлар хәм өзлериңиз ушын жандырылатуғын қурбанлық усыныңлар. Қулым Аюп сизлер ушын дуўа етеди. Мен оның дуўасын қабыл етемен хәм ақмақлығыңыз ушын сизлерди жазаламайман. Сизлер Мен туўралы қулым Аюп сыяқлы дурьс сөйлемедиңлер». 9 Солай етип, теманлы Элифаз, шуўахлы Билдад хәм наамалы Софар Жаратқан Ийениң айтқанларын орынлады. Жаратқан Ийе де Аюптың дуўасын қабыл етти.

Қудайдың Аюпты қайта жарылқаўы

10 Аюп дослары ушын дуўа еткеннен соң, Жаратқан Ийе оның хал-жағдайын бурынғы қалпине келтирип, бурын болған нәрселериниң хәммесин еки есе қылып қайтарып берди. 11 Аюптың аға-инилери, апа-қарындастары хәм оны бурын танығанның хәммеси оның үйине келип, Аюп пенен бирге аўқатланды. Олар Жаратқан Ийениң басына салған барлық сынақлары ушын Аюпқа кеўил айтты хәм тәселле берди. Олардың хәр бири Аюпқа бир тенге гүмис хәм бир алтын сырғадан сыйға берди.

12 Жаратқан Ийе Аюптың соңғы күнлерин бурынғысынан да бетер жарылқады. Енди онда он төрт мың қой, алты мың түйе, бир мың жуп өгиз хәм мың урғашы ешек болды. 13 Және де, Аюптың жети ул хәм үш қызы болды. 14 Ол биринши қызына Емила, екиншисине Кесиа, үшіншисине Керен-Хаптух деп ат қойды. 15 Үлкениң хеш бир жеринде Аюптың қызларындай сулыў қызлар болмады. Әкеси Аюп қызларына аға-инилери менен бирдей мийрас ажыратып, еншиге берди.

16 Буннан кейин, Аюп және бир жүз қырк жыл жасап, төрт әўлад көрди. 17 Сөйтип, Аюп узақ хәм мазмунлы өмир сүрип, дүньядан көз жумды.

© Мухаддес Кітапты аўдарыў Институты Текстти оқыў барысында грамматикалық, орфографиялық яки техникалық көтелерди көрип қалсаңыз, ямаса тексттиң стили хаққында усынысларыңыз болса, оларды ibt_inform@ibt.org.ru электрон мөнзилине жазып жибериң. Дилмашларымыз (аўдарыўшыларымыз) усынысларыңызды көрип шығады.

Тексттиң дөслепки нұсқасы (апрель 2013)